

**Luovien taitojen kehittäminen kotikasvatuksen avulla
maahanmuuttajataustaisten lasten oppimisen
tukemisena**

Laurea-ammattikorkeakoulu

**Luovien taitojen kehittäminen kotikasvatuksen avulla
maahanmuuttajataustaisten lasten oppimisen tukemisena**

Nimco Sareye
Henrietta Rautavirta
Bachelor´s degree in social services
Opinnäytetyö
2021

Luovien taitojen kehittäminen kotikasvatuksen avulla maahanmuuttajataustaisten lasten oppimisen tukemisena

Vuosi 2021

Sivumäärä 48

Opinnäytetyössämme keskitymme siihen, kuinka luovia menetelmiä voidaan käyttää varhaiskasvatusikäisten maahanmuuttajataustaisten lasten kotikasvatuksessa keinona oppimisen tukemiseksi. Maahanmuuttajataustaisten lasten määrä Suomessa on jatkuvassa kasvussa ja tilastollisesti maahanmuuttajataustaisilla lapsilla on haasteellisempaa oppia ja sopeutua koulunkäyntiin verrattuna valtaväestöön. Oppimisen haasteisiin on tärkeä saada tukea kotoa. Opinnäytetyömme on ajankohtainen ja tarpeellinen. Opinnäytetyön teoriapohja perustuu Varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (Opetushallitus 2018) sekä muihin varhaiskasvatusta, luovia menetelmiä, maahanmuuttoa ja sopeutumista käsitteleviin tutkimuksiin ja teoriaan.

Opinnäytetyömme tarkoituksena on tuoda esille maahanmuuttajataustaisille lapsille ja heidän vanhemmilleen kolme erilaista luovaa aktiviteettia, joita he voivat hyödyntää kotikasvatuksessa tukeakseen lapsen oppimista ja sopeutumista. Tarkoituksena on myös tarjota informaatiota luovien taitojen hyödyistä ja merkityksestä lapsen oppimiselle ja sopeutumiselle oman kokeman kautta. Tavoitteenamme on auttaa maahanmuuttajavanhempia löytämään ja kehittämään menetelmiä, joilla he voivat kotikasvatuksessa tukea lapsen oppimista. Aktiviteetit toteutettiin African Care ry:n toimitiloissa ryhmätoimintana. Palautteen keräsimme suullisesti lapsilta, kirjallisesti vanhemmilta sekä African Care ry:n ohjaajilta. Opinnäytetyön tilaajana on African Care ry, jonka ryhmätoimintaan osallistuvat asiakkaat muodostivat kohderyhmämme.

Toiminta osoitti, että opinnäytetyölle on tarvetta. Vanhempien ja lasten yhteiset aktiviteetit koettiin mielekkäiksi ja hyödyllisiksi. Toimintaan osallistuneet vanhemmat tarvitsivat paljon ohjausta ja neuvontaa toiminnassa sekä sitoutuminen toimintaan oli haasteellista. He tarvitsevat myös paljon tietoa, opetusta ja ymmärrystä aktiviteetin hyödyllisyydestä ja merkityksestä. Opinnäytetyön pohjalta voidaan todeta, että luoville menetelmille maahanmuuttajataustaisten lasten kotikasvatuksessa on suuri tarve ja aihetta tulee tutkia ja kehittää yhä enemmän. Maahanmuuttajataustaisille vanhemmille ja lapsille tulisi kehittää maanlaajuisesti enemmän yhteistä luovaa ryhmätoimintaa ja yhteistä tekemistä.

Asiasanat: maahanmuuttajataustaiset lapset, luovat menetelmät, oppimisen tukeminen, luovat aktiviteetit, kotikasvatus

In our thesis, we focus on how creative methods can be utilized in the upbringing of early childhood aged immigrant children as a method to support their learning. In Finland, the amount of immigrant children increases constantly. According to the statistics, immigrant children face more learning challenges and have a hard time learn and to adapt to studying compared to general population. It is important to get support for the learning challenges from home. The topic of our thesis is current and needed. The theory of our thesis is based on Curriculum for early childhood education and care (Opetushallitus 2018) and to other studies and theory on early childhood education, creative methods, immigration, and integration.

The purpose of our thesis is to bring up three different creative activities for immigrant children and parents that they can use at home in upbringing to support child's learning and integration. The purpose of our thesis is by implementing creative activities with immigrant children and their parents to offer information about the importance and meaning of creative methods for learning and integration through own experience. Our goal is to help immigrant parents to find and develop methods that they can use at home in upbringing to support the child's learning. Activities were implemented in African Care ry premises as group activities. We collected the feedback verbally from the children, and written from the parents and the counselors of African Care ry. We are doing our thesis for African Care ry and their clients who participate on their group activities formed our target group.

The activity showed that there is a need for this thesis. The activities of immigrant children and their parents were experienced as meaningful and useful. The parents who participated on the activities needed a lot of counselling and guidance and the commitment to the activities was challenging. The group also needs a lot of information, guidance and knowledge of the usefulness and meaning of the activity.

From the base of the thesis can be stated that creative methods are needed greatly in the home upbringing of immigrant children and the topic needs to be studied and developed even more. Nation widely there should be developed creative group activities that children can do with their parent for the immigrant children and parents.

Keywords: immigrant children, creative methods, supporting learning, creative activities, home upbringing

Sisällysluettelo

1 Johdanto	6
2 Opinnäytetyö	7
2.1 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite	7
2.2 Toiminnallinen opinnäytetyö.....	7
2.3 African Care ry.....	8
3 Maahanmuuttajataustainen lapsi ja varhaiskasvatus.....	9
3.1 Maahanmuuttajataustainen lapsi	9
3.2 Maahanmuuttajataustainen lapsi varhaiskasvatuksessa	10
3.3 Oppimisen haasteet maahanmuuttajataustaisilla lapsilla.....	11
3.4 Maahanmuuttajataustaisen lapsen oppimisen tukeminen kotikasvatuksen avulla.....	13
4 Luovat taidot ja menetelmät.....	15
4.1 Luovuus.....	16
4.2 Luovat taidot ja menetelmät varhaiskasvatuksessa	17
4.3 Luovien menetelmien hyödyt maahanmuuttajataustaisten lasten oppimisen tukemisessä	19
5 Opinnäytetyön toteutus	20
5.1 Toteutuksen suunnittelu	21
5.2 Aktiviteetit	22
5.2.1 Tunnistatko eläimen? - äänibingo	22
5.2.2 Laulusta liikkeelle - musiikkituokio	25
5.2.3 Maistuvat värit - taidehetki	27
5.3 Jaettava materiaali	31
5.4 Palaute	31
6 Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus	32
7 Pohdinta.....	33
8 Lähteet	35
9 Liitteet	41

1 Johdanto

Luovat taidot ovat tärkeitä lapsen oppimiselle. Toiminnalliset menetelmät, joissa käytetään luovia taitoja, kuten liikunta, taiteelliset kokemukset ja ilmaisu ovat luonnollisia tapoja lapselle oppia tulevaisuutta varten. (Opetushallitus 2018, 36-37). Luovat taidot ovat tarpeellisia myös maahanmuuttajataustaisille lapsille tukemaan oppimista ja sopeutumista suomalaiseen yhteiskuntaan ja varhaiskasvatukseen. Sopeutumisella tarkoitetaan tottumista uuteen tai erilaiseen ympäristöön, uuden kielen, tapojen ja tekemisen oppimista, niin että toiminta on onnistunutta, eikä yksilö jää ulkopuoliseksi tai oppiminen jää vajaaksi. (Väestöliitto 2018, 2-4). Osana sopeutumista, maahanmuuttajataustaiset lapset oppivat varhaiskasvatuksessa taitoja, joita suomalainen varhaiskasvatus ja koulujärjestelmä arvostavat ja edellyttävät. Lapsi, joka on erilaisesta kasvuympäristöstä voi tarvita tukea ja opetusta joillekin edellytetyille taidoille. Kielen oppimisen lisäksi on paljon muitakin taitoja, joita koulujärjestelmä edellyttää ja joiden kehittyminen riippuu aiemmasta kokemuksesta ja harjoituksesta. Näitä taitoja ovat esimerkiksi lukeminen, kirjoittaminen, taiteellisen ilmaisun taidot, työskentely- ja opiskelutaidot.

Lapselle on tärkeää tarjota mahdollisuuksia oppia näitä taitoja oppimisen tukemiseksi. Tällä tavalla voidaan edistää lapsen oppimista. Kielelliset haasteet, taiteen ja ilmaisun haasteet, ymmärtämisen haasteet sekä luovan kirjoittamisen haasteet ovat yleisiä maahanmuuttajataustaisten lasten keskuudessa vaikuttaen monien oppimiseen ja sopeutumiseen. (Nissilä ym. 2009, 37). Ympäristöllä on suuri merkitys lapsen oppimiselle ja sopeutumiselle (Valtioneuvosto 2019). Varhaiskasvatussuunnitelmassa tuodaan esiin, että lapsen oppimiseen voidaan vaikuttaa lapsen vanhempien kanssa tehtävällä yhteistyöllä lapsen oppimisen ja sopeutumisen edistämiseksi (Opetushallitus 2018, 34, 50-55). Kotikasvatuksessa on tärkeä harjoittaa näitä luovia taitoja. Kotikasvatuksella tarkoitetaan lapsen kotona tapahtuvaa toimintaa, jossa kasvattajan roolissa on vanhempi tai vanhemmat ja jonka tarkoituksena on opettaa lapselle vanhemman tai vanhempien tärkeiksi katsomia asioita. Kotikasvatukseen liittyy myös kodin kulttuuri, arvomaailma, vallitsevat asenteet, jotka muodostavat lapsen kasvuympäristöä. (Hirsto 2001, 23-24).

Opinnäytetyössämme keskitymme siihen, miten maahanmuuttajataustaiset vanhemmat voisivat kotikasvatuksessa mahdollistaa ja tukea lasten luovien taitojen oppimista ja sopeutumista. Opinnäytetyömme on toiminnallinen opinnäytetyö, jossa toteutamme luovia aktiviteetteja yhteistyössä African Care ry:n kanssa, jossa kohderyhmämme muodostui maahanmuuttajataustaisista äideistä ja heidän lapsistaan, jotka ovat 0-6-vuotiaita. Tarkoituksenamme on esitellä maahanmuuttajataustaisille vanhemmille ja heidän lapsilleen kolme erilaista luovaa aktiviteettia, joita he voivat hyödyntää kotikasvatuksessa tukeakseen lapsen oppimista ja sopeutumista. Tarkoituksena on toteuttaa luovia aktiviteetteja yhdessä. Tavoitteenamme on myös tarjota maahanmuuttajataustaisille vanhemmille informaatiota luovien taitojen merkityksestä lapsen oppimiselle ja sopeutumiselle kokemalla luovia

aktiviteetteja yhdessä. Tavoitteenamme on luoda lisäksi jaettava materiaali eri kielillä vanhemmille luettavaksi.

2 Opinnäytetyö

Tässä kappaleessa käsittelemme opinnäytetyömme tarkoitusta ja tavoitetta sekä toiminnallisen opinnäytetyön tarkoitusta. Esittelemme myös African Care ry:n eli työelämän yhteistyökumppanin, meidän opinnäytetyömme tilaajan.

2.1 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite

Opinnäytetyömme tarkoituksena on esitellä maahanmuuttajataustaisille lapsille ja heidän vanhemmilleen erilaisia luovia aktiviteetteja, joita he voivat tehdä kotona tukeakseen lapsen oppimista ja sopeutumista suomalaiseen yhteiskuntaan ja varhaiskasvatukseen. Luova ja taiteellinen toiminta tarjoaa maahanmuuttajataustaiselle lapselle mahdollisuuksia monipuoliseen oppimiseen, kulttuurien väliseen vuorovaikutukseen ja sopeutumiseen suomalaiseen yhteiskuntaan (Vanhanen 2017, 61).

Tarkoituksenamme on toteuttaa yhdessä maahanmuuttajataustaisten lasten ja vanhempien kanssa kolme eri luovaa aktiviteettiä ja sen lisäksi koota aktiviteettien teemoista jaettava materiaali eri kielillä luettavaksi vanhemmille. Jaettavasta materiaalista löytyvät samat teemat ja aktiviteetit, mitä teemme yhdessä lasten ja vanhempien kanssa. Jaettava materiaali sisältää myös pienen tietoisuuden, miksi kyseinen aktiviteetti on lapselle hyödyllinen.

Tavoitteenamme on esitellä maahanmuuttajataustaisille vanhemmille luovia taitoja, joilla voidaan innostaa lapsen luontaista halua oppia, kokemalla luovia aktiviteetteja yhdessä, joita he voivat käyttää kotikasvatuksessa tukeakseen lapsen oppimista ja sopeutumista. Luovat menetelmät tuovat erilaisia keinoja oppimiseen, jotka edistävät lapsen kykyä oppia ja tukevat lapsen luontaista halua sekä motivaatiota oppia (Friis & Kaikko 2008, 4-5). Palautteen keräämme suullisesti lapsilta, kirjallisesti vanhemmilta palautelapun avulla jokaisen aktiviteetin toteutuskerran jälkeen sekä lopuksi myös kirjallisesti African Care ry:n ohjaajilta.

2.2 Toiminnallinen opinnäytetyö

Opinnäytetyömme on toiminnallinen opinnäytetyö, jossa aktiviteetit perustuvat teoriaan. Siinä on siis tutkiva ja kehittävä ote suhteessa aiheeseen. Opinnäytetyössä tulee olla selkeä työnjako. (Vilka & Airaksinen 2003, 57). Jaoimme työmäärän tasaisesti ja keskityimme tekemään ja kirjoittamaan yhdessä mahdollisimman paljon, jotta opinnäytetyöllämme on selkeä linja ja yhtenäinen sisältö. Käytimme One Drivea dokumenttien jakamiseen ja teimme teorianhankinnan ja tiedonhaun yhdessä.

Tavoitteena toiminnallisessa opinnäytetyössä on suunnitella tapahtuma tai aktiviteetti, johon tietyt henkilöt, kohderyhmä osallistuu. Kohderyhmän perusteella määritellään, minkälainen tapahtuma tai aktiviteetti on kyseessä. Kohderyhmä määritellään esimerkiksi heidän ominaisuuksien, toiveiden tai tavoitteiden perusteella. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 40). Opinnäytetyössämme kohderyhmä muodostuu maahanmuuttajataustaisista lapsista, jotka ovat iältään 0-6-vuotiaita ja heidän vanhemmistaan. Suunnittelimme aktiviteetteja, jotka toteutimme yhdessä lasten ja vanhempien kanssa African Care ry:n ryhmätoiminnassa.

Toiminnallinen opinnäytetyö alkaa ideoinnista. Ensin etsitään aihe, joka on mielenkiintoinen, palvelee asiakasta ja on ajankohtainen (Vilkkä & Airaksinen 2003, 16). Me aloitimme ideoinnin keväällä 2020. Aihe on ajankohtainen, tärkeä ja tarpeellinen, perustuen omaan kokemukseemme ja informaation puutteeseen aiheesta. African Care ry pyysi meitä tekemään opinnäytetyön yhteistyössä heidän kanssaan. He pyysivät meitä toteuttamaan jotakin toiminnallista luovaa aktiviteettia, josta kohderyhmän lapset ja vanhemmat hyötyisivät. Järjestö oli meille entuudestaan tuttu, sillä olemme tehneet siellä projektin aikaisemmin.

2.3 African Care ry

African Care ry on monikulttuurinen kansalaisjärjestö, jonka ovat perustaneet afrikkalaistaustaiset sosiaali- ja terveysalalla työskentelevät naiset vuonna 2001. African Care ry:n päätavoite on vahvistaa maahanmuuttajataustaisten naisten sekä heidän perheidensä sosiaalista asemaa ja tukea heidän sopeutumistansa suomalaiseen yhteiskuntaan. Kansalaisjärjestö tekee yhteistyötä muiden järjestöjen sekä koulutusinstituutioiden kanssa. (African Care ry n.d)

African Care ry:ssä järjestetään vertaistukiryhmiä viikoittain maahanmuuttajataustaisille naisille. Viikoittaiseen toimintaan kuuluu suomen kielen kursseja, läksykerhoja ja erilaisia ryhmiä. Ryhmissä keskustellaan perhe-elämästä, terveydestä ja hyvinvoinnista. African Care ry tarjoaa myös lastenhoitoa niille, joilla on lapsia, jotta äidit voivat osallistua toimintaan vapaammin. (African Care ry n.d).

Järjestö toimii Helsingissä, pääkonttori sijaitsee Töölössä ja ryhmätoiminta pidetään Rastilassa. African Care ry:n toimintaan voi osallistua vapaasti, kuka tahansa ja milloin tahansa. Ryhmätoimintaan kuuluu erilaisia aktiviteetteja, joita järjestävät järjestön omat ohjaajat sekä ulkopuoliset toimijat. Toiminta on yleensä suunniteltu vain äideille, mutta lapset saavat välille liittyä mukaan. Osa asiakkaista ei puhu tai ymmärrä suomen kieltä sujuvasti. African Care ry:llä on työntekijöitä, jotka puhuvat eri kieliä ja auttavat kääntämisessä. (African Care ry n.d).

3 Maahanmuuttajataustainen lapsi ja varhaiskasvatus

Tässä kappaleessa käsitellään maahanmuuttajataustaisuutta ja sen määritelmää sekä varhaiskasvatusta osana suomalaista koulujärjestelmää. Kappaleessa käsitellään myös maahanmuuttajataustaista lasta varhaiskasvatuksessa sekä millaisia oppimisen haasteita maahanmuuttajataustainen lapsi saattaa kohdata ja miten niitä voidaan tukea.

3.1 Maahanmuuttajataustainen lapsi

Maahanmuuttajataustaisen lapsen määritelmä on moninainen. Yleisesti maahanmuuttajalla tarkoitetaan yleensä väliaikaisesti tai pysyvästi synnyinmaastaan toiseen maahan muuttavaa henkilöä, muuton johtuen eri syistä. Eri syitä ovat esimerkiksi siirtolaisuus, jossa muutto tapahtuu pysyvässä tarkoituksessa toimeentulon hankkimisena eli esimerkiksi muutto työn perässä toiseen maahan. Pakolaiseksi kutsutaan kotimaansa ulkopuolella olevaa henkilöä, joka on joutunut tai on pelko joutua vainotuksi rodun, kansallisuuden, heimon, uskonnon tai poliittisen mielipiteen vuoksi omassa kotimaassaan. Turvapaikanhakijat hakevat oleskeluoikeutta ja suojaa toisesta maasta kotimaan olosuhteiden takia. Toisen polven maahanmuuttajista puhutaan, kun tarkoitetaan Suomessa syntynyttä henkilöä, jonka vanhempi tai vanhemmat ovat maahanmuuttajia. (Paavola & Talib 2010, 24; Talib 2002, 24; Halme & Vataja 2011, 92-93). Maahanmuuttajataustainen lapsi voi siis olla siirtolaisen lapsi, pakolainen, turvapaikanhakija tai toisen polven maahanmuuttaja. Maahanmuuttajataustainen lapsi voi myös olla Suomessa syntyneiden maahanmuuttajataustaisten vanhempien lapsi tai yhden maahanmuuttajataustaisen vanhemman ja toisen valtaväestöön kuuluvan vanhemman lapsi. Tässä opinnäytetyössä maahanmuuttajataustaisella lapsella tarkoitamme kaikkia edellä mainittuja ryhmiä, jotka kuuluvat varhaiskasvatuksen pariin, eli ovat iältään 0-6-vuotiaita (Opetushallitus 2018).

Maahanmuuttajataustaisten lasten määrä varhaiskasvatuksessa on kasvanut ja kasvaa edelleen, etenkin pääkaupunkiseudulla, missä maahanmuuttajia on huomattavasti enemmän kuin muualla Suomessa. Vuonna 2020 myönnettiin 20 757 ensimmäistä oleskelulupaa Suomeen (Migri 2021 n.d). Luku on jo huomattava, vaikkei se pidä sisällään maahanmuuttajia, jotka ovat jo saaneet oleskeluluvan tai kansalaisuuden. Se ei myöskään pidä sisällään toisen polven maahanmuuttajia tai Suomessa syntyneitä maahanmuuttajataustaisia henkilöitä.

Maahanmuuttajataustaisten lasten tarkkaa lukumäärää on vaikea laskea, koska tilastointiin vaikuttavat synnyinmaa, äidinkieli, paperittomuus, kansalaisuus ja oleskelulupa. Maahanmuuttajataustaisten lasten lukumäärän voidaan kuitenkin todeta olevan suuri. On monia mielipiteitä siitä, kuka määrittellään maahanmuuttajataustaiseksi lapseksi. Tilastokeskuksen mukaan maahanmuuttaja- tai ulkomaalaistaustaiseksi määrittellään henkilö, jonka molemmat vanhemmat ovat syntyneet ulkomailla. Suomalaistaustaiseksi määrittellään henkilö, jonka toinen vanhemmista tai molemmat vanhemmat ovat syntyneet Suomessa. Tämän määritelmän

mukaan Suomessa olisi arviolta 17 000 maahanmuuttajataustaista lasta. (Tilastokeskus n.d). Tilasto ei kuitenkaan kerro maahanmuuttajataustaisten lasten tarkkaa lukumäärää, koska tilastossa on luokiteltu maahanmuuttajataustaiseksi vain ulkomailla syntyneen vanhemman lapsi. Moni maahanmuuttajataustainen on syntynyt Suomessa ja on näin ollen toisen polven maahanmuuttaja. Toisen polven maahanmuuttajataustaisen vanhemman lasta ei katsota tilastossa maahanmuuttajataustaiseksi lapseksi.

3.2 Maahanmuuttajataustainen lapsi varhaiskasvatuksessa

Osa suomalaista koulujärjestelmää on varhaiskasvatus. Lapsi on varhaiskasvatusikäinen ollessaan 0-6-vuotias. Opetushallituksen (2018) mukaan varhaiskasvatus on suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatusta, opetusta ja hoitoa, mikä tapahtuu päiväkodissa. Varhaiskasvatuksella on monta tehtävää kuten lapsen kasvun, kehityksen sekä oppimisen tukeminen. Tiedot ja taidot, mitä lapsi oppii varhaiskasvatuksessa mahdollistavat lapsen aktiivista toimijuutta osana yhteiskuntaa tulevaisuudessa. (Opetushallitus 2018, 34-35)

Varhaiskasvatuksen tukena käytetään Varhaiskasvatussuunnitelman perusteita (Opetushallitus 2018), jonka laatimista Varhaiskasvatustalaki (L 540/2018) ohjaa. Tarkoituksena on, että Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ohjaavat varhaiskasvatuksen toteuttamista, kehittämistä ja järjestämistä. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet varmistavat sen, että jokainen lapsi saa saman mahdollisuuden oppimiseen ja jokaista lasta kohdellaan samalla tavalla. (Opetushallitus 2018, 7-8). Vaikka varhaiskasvatuksessa pyritään huomioimaan lapsen oma kulttuuri ja identiteetti sekä tausta, maahanmuuttajataustainen lapsi voi kohdata varhaiskasvatuksessa monenlaisia eroja ja haasteita oppimisessa. Erot ja haasteet voivat johtua eri kulttuurista, arvomaailmasta, näkökulmista ja vanhemman tai vanhempien sosioekonomisesta asemasta.

Varhaiskasvatuksessa pedagogiikka on toimintaa mikä on tavoitteellista, kokonaisvaltaista ja suunnitelmallista. Lapsen oppiminen, hyvinvointi sekä laaja-alainen osaaminen on pedagogisen toiminnan tavoitteena. Pedagogisen toiminnan viitekehys, minkä keskiössä on hyvinvoiva ja oppiva lapsi, on pedagogisen toiminnan lähtökohtana. (Opetushallitus 2018, 36). Olemme opinnäytetyössämme hyödyntäneet pedagogisen toiminnan viitekehystä aktiviteetteja suunnitellessamme, valitsemalla jokaisesta osa-alueen, johon aktiviteetit liittyvät.

Luovat taidot ovat moninaisia, mutta luovuuskin on erilaista eri kulttuureissa. Leikkiminen, pelit, taide, musiikki, sadut, tanssiminen ja muut luovat aktiviteetit ovat yleisesti suomalaisessa varhaiskasvatuksessa huomioitavia ja toteutettavia luovia taitoja, joiden avulla lapsen oppimista toteutetaan ja tuetaan (Opetushallitus 2018, 34). Kuitenkin eri kulttuureissa voi olla erilainen näkemys luovista taidoista ja siitä, mitä lapsen oppimiselta odotetaan. Maahanmuuttajataustaisilta lapsilta odotetaan näiden suomalaisessa varhaiskasvatuksessa

käytettävien luovien taitojen oppimista, sillä ne hyödyttävät lapsen koulunkäyntiä ja oppimista myös tulevaisuudessa. (Vanhanen 2017, 61).

Leikkiminen, pelit, taide, musiikki, sadut, tanssiminen ja muut luovat aktiviteetit auttavat lasta rakentamaan sanavarastoaan ja ilmaisemaan itseään paremmin. Lapset oppivat parhaiten matkimalla ympärillään olevia lapsia ja aikuisia. Kirjaa luettaessa lapsi ymmärtää tekstin kuvien avulla, lapsi oppii tunnistamaan erilaiset sanat, käsitteet, ilmaisut, kielen rakenteet, ilmeet ja tunnetilat. Leikkiessään lapsi käyttää mielikuvitustaan ja oppii monipuolisia ilmaisun taitoja. Lapsi oppii nimeämään esineet ja esittämään omia mielenkiinnon kohteitaan. Päiväkodeissa lorutellaan, lauletaan lauluja ja tanssitaan niiden mukana. (Opetushallitus 2018, 34-45). Suomalaistaustaiselle lapselle päiväkodissa lausutut lorut, laulettu laulut ja tanssit voivat olla tuttuja kotoa, kun taas maahanmuuttajataustaiselle lapselle ne voivat olla haasteellisia, sillä kotona saatetaan käyttää täysin eri kieltä. Vaikka varhaiskasvatuksessa pyritään huomioimaan lapsen oma kulttuuri ja identiteetti sekä tausta, maahanmuuttajataustainen lapsi voi kohdata varhaiskasvatuksessa monenlaisia eroja ja haasteita oppimisessa.

3.3 Oppimisen haasteet maahanmuuttajataustaisilla lapsilla

Ihmisen kyky oppia ympäröivästä maailmasta on parhaimmillaan lapsuudessa. Aivojen kehitys on kiihkeimmillään kolmen vuoden ikään asti, josta eteenpäin se jatkuu hitaampana, mutta edelleen vahvana koko lapsuuden läpi (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2019). Varhain oppimatta jääneillä tai heikosti harjaantuneilla taidoilla on merkitystä lapsen tulevaisuudelle.

Maahanmuuttajataustaiset lapset kohtaavat oppimisessa monia haasteita suomalaisessa varhaiskasvatuksessa ja koulujärjestelmässä. Haasteet ilmenevät esimerkiksi kielellisessä ymmärtämisessä tai ilmaisussa, luovuudessa, mielikuvituksessa tai hienomotorisissa taidoissa. (Arvonen 2011, 38; Halme & Vataja 2011, 92-93). Perheissä, joissa toinen vanhemmista tai molemmat vanhemmat ovat maahanmuuttajataustaisia, lasten luovuus mielikuvaleikeissä on matalammalla tasolla kuin valtaväestön lapsilla (Arvola, Reunamo, Kyttälä 2017, 167).

Monien maahanmuuttajataustaisten lasten haasteet johtuvat siitä, ettei lapsilla ole ollut riittävästi aikaa tai mahdollisuuksia harjoitella luovia taitoja (Arvonen 2011, 38). Maahanmuuttajataustaisilla lapsilla on eri lähtökohdat oppimisessa verrattuna valtaväestöön. Monilla oppimiseen vaikuttavat maassaoloajan vähyyys tai kielitaidon kehittymisen puute, aikaisempi oppiminen ja heikko sopeutuminen (Arvonen 2011, 38; Ranta 2015, 37). Hienomotoristen taitojen harjoitteluun kuten esimerkiksi saksien käyttöön voi liittyä vanhempien pelko lapsen satuttavan itseään saksilla tai lapsen tietoinen ohjaus oikeakätisyyteen, vaikka lapsi olisi vasenkätinen, jotka heikentävät lapsen mahdollisuutta oppia näitä taitoja. (Halme & Vataja 2011, 92-93).

Pierre Bourdieu (1998) tutki yksilön kulttuurista pääomaa osana eri taustaisten lasten koulumenestyksen eroja (Bourdieu 1998, 12-19). Kulttuurisella pääomalla tarkoitetaan yksilön tietoa, taitoa, osaamista ja kiinnostuksen kohteita. Kulttuuriseen pääomaan vaikuttaa yksilön sosioekonominen tausta, asema, asenteet, käytännöt ja uskomukset. Sosioekonomiseen taustaan kuuluu myös vanhempien koulutustausta ja oppimiskokemus. Sosioekonomisen taustan vaikutukset ovat havaittavissa lapsen koulumenestyksessä jo hyvin varhaisessa vaiheessa. (Rytkönen 2016, 26). Sosioekonominen tausta on myös periytyvää sukupolvelta toiselle. Lapsen koulumenestykseen vaikuttaa myös kulttuuristen kokemusten resurssit, esimerkiksi lapselta korkeammassa sosioekonomisessa asemassa löytyy enemmän kulttuurisia ja luovia resursseja, jotka auttavat lasta koulumaailmassa. (Rytkönen 2016, 28-29). Vanhempien oma koulutustaso ja kyky oppia vaikuttaa myös lapsiin sekä lapsille annettavaan tukeen ja opetukseen. Vanhempien omat heikot koulutusmahdollisuudet ja heikko koulutustausta heikentävät ymmärrystä suomalaisista oppimismenetelmistä ja koulutusjärjestelmästä, vaikka koulutusta arvostettaisiinkin yleisesti. (Ansala ym. 2014, 12). Vanhemman tai vanhempien heikompi koulutustausta ja sosioekonominen asema voivat vaikuttaa heikentävästi lapsen oppimiseen ja sopeutumiseen.

Oppimisen haasteiden syyn tunnistaminen voi olla erityisesti hankalaa, kun suomen kieli tai luovat taidot eivät ole hallussa. Oppimisvaikeudet saattavat jäädä tunnistamatta sen takia, mutta myös se, milloin oppimisen haasteet johtuvatkin riittämättömästä kielen opetuksesta, taitojen harjaantumattomuudesta tai ympäristön vähäisestä tuesta voi jäädä tunnistamatta. (Arvonen ym. 2009, 68-69) Oppimisvaikeutta ei tulisi mieltiä vaihtoehtona maahanmuuttajataustaisella lapsella ennen kuin varmistetaan, että lapsi on saanut riittävästi opetusta ja yksilöllistä aikuisen antamaa tukea ja mahdollisuuksia luovien taitojen harjaannuttamiseen. (Ranta 2015, 36).

Kasvu-ympäristöllä on suuri merkitys lapsen oppimiselle ja sopeutumiselle. Kelan toteuttamassa tutkimuksessa maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten integroitumisesta todettiin useasti, että maahanmuuttajien oppimiseen ja koulumenestykseen vaikuttavat tekijät ovat lasta ympäröivät asenteet, hänen vanhempiensa sosioekonominen asema, koulutustaso ja tulot sekä lapsen mahdollinen maahanmuuttoikä. Kotona vallitseva asenne koulutusta kohtaan voi heikentää lapsen resursseja tai motivaatiota oppia. (Ansala ym. 2014, 12).

Perheissä, joissa kulttuurista pääomaa on vähän, on haasteena, että lapsi on oppinut toisenlaisiin koulu- ja oppimistapoihin, kuin mitä heiltä odotetaan suomalaisessa varhaiskasvatuksessa ja koulujärjestelmässä. Lapsi sitoutuu oppimiseen paremmin, jos hänen vanhempansa pitävät aktiivisesti yhteyttä kouluun. Näin on yleistä toimia korkeasti koulutettujen, korkeammassa sosioekonomisessa asemassa olevien vanhempien keskuudessa (Saaristo & Jokinen 2004, 183).

Kansaneläkelaitoksen tuottamassa tutkimuksessa selvisi, että valtaväestön lapsiin verrattuna, maahanmuuttajataustaisten lapsilla on suurempi todennäköisyys lopettaa opinnot peruskoulun jälkeen. Tätä eroa voidaan selittää lapsen perhetaustalla ja aiemmalla menestyksellä oppimisessa. Lapsen varhainen koulumenestys ja oppiminen vaikuttavat vahvasti lapsen kykyyn ja haluun oppia uutta myöhemmissä elämän vaiheissa. Lapsen perhetausta, jossa vanhemman tai vanhempien oma koulutustausta on heikompi tai koulutusta ei arvosteta, voi heikentää lapsen koulumenestystä, sillä lapset tarvitsevat myös kotoa saatavaa tukea oppimiseen. (Ansala ym., 2014, 13). Osaltaan suomalainen koulujärjestelmä myös odottaa vanhempien antavan lapselle tukea ja kotikasvatusta koulunkäyntiin ja oppimiseen.

3.4 Maahanmuuttajataustaisen lapsen oppimisen tukeminen kotikasvatuksen avulla

Maahanmuuttajataustainen lapsi tarvitsee tukea oppimiseen ja monipuolisten taitojen harjaanuttamiseen, jotta lapsi oppii ja sopeutuu paremmin, ja lapsi menestyy opinnoissa myös tulevaisuudessa. Varhaiskasvatukseen lapsi viettää suurimman osan ajastaan päiväkodissa ja kotona vanhemman tai vanhempien kanssa. Siksi tärkeää, että vanhempi tai vanhemmat ja päiväkodin henkilökunta tekevät yhteistyötä, jotta lapsi saa mahdollisimman paljon tukea ja opastusta (Opetushallitus 2018, 34). Varhaiskasvatuksessa annetun lain (L 540/2018) mukaan yksi varhaiskasvatuksen tavoitteista on vanhempien tai huoltajien kotikasvatuksen tukeminen.

Kotikasvatus on lapsen kotona tapahtuvaa kasvatusta, toimintaa, jossa kasvattajan roolissa on lapsen vanhempi tai vanhemmat. Kotikasvatuksen tarkoituksena on opettaa lapselle vanhemman tai vanhempien tärkeiksi katsomia asioita. Kotikasvatuksessa on olennaisena osana kodin kulttuuri, arvomaailma ja vallitsevat asenteet, jotka osaltaan muodostavat lapsen kasvuympäristöä. (Hirsto 2001, 23-24).

Kodin ja varhaiskasvatuksen välille pyritään rakentamaan silta, kasvatuskumppanuus, koska lapsi kokee merkityksellisiä oppimiskokemuksia molemmista (Gay 2002, 613, 627). Kasvatuskumppanuus tarkoittaa varhaiskasvatukseen ammattilaisen ja vanhempien tai huoltajien yhteistyötä lapsen kasvatuksessa, kehityksen ja oppimisen edistämiseksi (Opetushallitus 2018). Tarkoituksena on tukea lapsen oppimista, ehkäistä oppimisen haasteita ja lisätä heidän itseluottamustaan oppijana (Montgomery 2001, 4.).

Kasvuympäristön tulee tarjota riittävästi aikuisen tukea lapsen taitojen kehittymisen mahdollistamiseksi (Vygotsky 1978, 52), ja koska varhaiskasvatuksen tehtävä on tukea lapsen kotikasvatusta voi varhaiskasvatukseen ammattilainen tukea ja ohjata vanhempia kotona erilaisten taitojen harjoitteluun yhdessä lapsen kanssa (Opetushallitus 2018, 34). Maahanmuuttajataustaisella lapsella ja hänen kasvattajallaan tulee olla yhteinen, jaettu kokemus oppimistapahtumasta, jotta lapsen taidot kehittyvät paremmin (Arvola ym. 2017, 163). Yhdessä tekeminen on siksi hyvä toimintamalli maahanmuuttajataustaisissa perheissä tukea lapsen oppimista.

Yksi syy voi olla, että vieraista maista kotoisin olevat vanhemmat eivät ymmärrä kodin ja varhaiskasvatuksen välistä yhteistyötä tai pidä sitä suurella merkityksellä, koska heidän kotimaassaan ei ole ollut vastaavaa yhteistyötä (Säävälä 2013, 118-119). Ongelmat yhteistyössä vanhempien kanssa johtuvat myös monesti huonosta suomen kielen taidosta sekä kulttuurieroista, vanhempien omasta koulutustaustasta ja heikoista koulutusmahdollisuuksista (Ranta 2015, 41). Johtuen edellä mainituista haasteista yhteistyö ja kulttuurisensitiivisyys ovat tärkeitä asioita varhaiskasvatuksen ja vanhempien välillä.

Vanhempien kanssa yhteistyössä on tärkeä olla kunnioittava, sekä pitää yllä avointa ja kohteliasta, mutta rehellistä vuorovaikutusta. Vanhempia on myös hyvä informoida yhteistyön tärkeydestä ja sen hyödyistä lapsen oppimiselle, kehittymiselle ja oppimisen haasteiden ehkäisylle sekä monipuolisten taitojen oppimisen merkityksestä lapsen kasvuun ja kehitykselle. Informaatiota tulee tarjota vanhempien omalla äidinkielellä tai tulkin välityksellä. Vanhempia tulee osallistaa varhaiskasvatustoimintaan ja jo aiemmin mainittu yhteinen kokemus oppimisesta voi edistää vanhempien ymmärrystä monipuolisten taitojen merkityksestä sekä motivoida kehittämään niitä kotikasvatuksessa. (Opetushallitus 2018, 34). Tärkeänä tavoitteena on tuen tarpeen tunnistaminen varhain ja lapsen tukemiseksi tehtävän toimintastrategian tekeminen yhdessä vanhempien kanssa, jotka edesauttavat tuen saantia (Nissilä ym., 2009, 37). Maahanmuuttajataustaisten lasten oppimista, kasvua ja kehitystä pystytään parantamaan ottamalla huomioon heidän erilaiset taustansa ja taitonsa.

Varhaiskasvatuksessa vanhempien kanssa tehdään näkyväksi kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta. Lapsen oppimista, tunne-elämää, luovuutta, sopeutumista ja itsetuntoa voi vahvistaa ja edistää tukemalla lapsen kasvua ajattelun, sosiaalisten taitojen, vuorovaikutuksen sekä tunnetaitojen osalta erityisesti kielen avulla. (Opetushallitus 2014, 5). Kielellisten taitojen kehittyminen riippuu osaltaan vanhempien tuesta ja kasvatuksesta (Tikka 2004, 24). On tärkeää hyödyntää lapsen omaa äidinkieltä, kulttuuria ja jo heillä olevia taitoja (Opetushallitus 2018, 25, 45-47). Maahanmuuttajataustainen lapsi tarvitsee tukea identiteettinsä vahvistamisessa ja oman äidinkielen kehittämisessä (Nummi 2005, 68-69), sillä lapselle kieli on tärkeä oppimisen väline ja kohde. Lapsen ohjaaminen ja tukeminen kielellisten taitojen ja valmiuksien osalla, kuten puhumisessa, puheen ja luetun ymmärtämisessä sekä lukemisessa kehittävät lapsen kielellistä identiteettiä ja ehkäisevät oppimisen haasteita. Luovien menetelmien avulla voidaan edistää kielellisten taitojen oppimista. (Opetushallitus 2018, 25,31). Näitä taitoja on hyvä kehittää myös oman äidinkielen lisäksi suomen kielellä.

Tärkeää maahanmuuttajataustaisen lapsen kasvussa on myös suomen kielen oppiminen sekä suomalaiseen kulttuuriin sopeutuminen. Jos kotona käytetään pelkästään omaa äidinkieltä, suomen kielen taito ei välttämättä ole kehittynyt vielä eikä lapsella välttämättä ole aiempaa kokemusta varhaiskasvatuksesta omassa kotimaassaan (Ranta 2015, 35). Keskusteluissa vanhempien kanssa on hyvä kartoittaa lapsen taustaa ja osaamista sekä suunnitella yhteistä,

monipuolista tukea varhaiskasvatuksessa sekä kotiympäristössä vanhempien toteuttamana, jossa tuetaan myös suomen kielen oppimista ja suomalaiseen kulttuuriin sopeutumista. On tärkeää, että lapsi osaa ilmaista itseään omalla äidinkielellään sekä suomen kielellä. Kotona molempien kielten oppimiseen ja kehittymiseen voidaan käyttää luovuutta ja luovia menetelmiä.

Hienomotorisia taitoja tulisi myös kehittää kotikasvatuksessa, jotta päiväkodissa ja koulussa ne sujuisivat helpommin ja edistäisivät lapsen oppimista ja sopeutumista. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää lapsen tasapainoista kasvua, kehitystä, oppimista ja sopeutumista. Leikki- ja kouluiässä lapsen aivojen kehitystä tuetaan monenlaisin luovin menetelmin ja vapaalle olemiselle, oman luovuuden ja mielikuvituksen käytölle tulee antaa aikaa myös kotiympäristössä. (Opetushallitus 2018, 34-36). Monipuolisten taitojen oppimista, oppimisen tukemista, positiivisen minäkuvan ja identiteetin rakentumista ja kapasiteettia ymmärtää ja sopeutua ympäröivään maailmaan voidaan kehittää erilaisin luovin menetelmin, taiteellisen kokemuksen ja ilmaisun kautta (Opetushallitus 2018, 42-44). Lapsen sopeutumisessa taide ja luovat menetelmät ovat hyödyllisiä. Lapsi kehittää ajattelu- ja oppimistaitojaan tutkimalla, luomalla ja ymmärtämällä. Erilaisia oppimisympäristöjä ja menetelmiä tulee hyödyntää, jotta lapsi oppisi luovia taitoja ja ilmaisua. (Opetushallitus 2018, 44). Vanhempia tulee ohjata ja auttaa toimimaan ja kehittämään luovia taitoja yhdessä lapsen kanssa.

Pavloskaian (2001) mukaan Ruotsissa maahanmuuttajataustaisilla vanhemmilla on iso rooli lapsen varhaiskasvatuksessa. Vanhemmat ovat tervetulleita viettämään lastensa kanssa aikaa päiväkodissa sekä tutustua päiväkodin arkeen. Näin myös kannustetaan vanhempia osallistumaan päiväkodin tapahtumiin, juhliin tai vanhempainiltoihin ja he pääsevät tutustumaan muihin vanhempiin. (Pavloskaia 2001, 21). Vanhempien on hyvä nähdä, millainen arki päiväkodissa on ja saada ymmärrystä siitä, mitä varhaiskasvatuksessa tehdään ja miksi, mitä hyötyä luovista menetelmistä on lapselle. Vanhempia voidaan motivoida ja ohjata toteuttamaan luovaa toimintaa kotona sekä informoida vanhempia luovien taitojen hyödyistä ja tärkeydestä lapsen oppimiselle ja sopeutumiselle. Varhaiskasvatuksessa pidetään lapsen oman äidinkielen kehittymistä myös tärkeänä (Opetushallitus 2018, 45-51). Pavloskaian mukaan ruotsalaisissa päiväkodeissa kiinnitetään huomiota siihen, että lapselle luodaan turvallinen ympäristö kehittää omaa äidinkieltään sekä ruotsin kielen taitoa. Aikuisen tehtävänä on auttaa lasta kehittämään kielellisiä taitoja tukemalla, kannustamalla sekä käyttämällä luovia menetelmiä. (Pavloskaia 2001, 13-14).

4 Luovat taidot ja menetelmät

Tässä kappaleessa puhumme luovuudesta ja luovista menetelmistä varhaiskasvatuksessa sekä niiden hyödyistä maahanmuuttajataustaisen lapsen oppimisessa. Luovat menetelmät, joita

käsitellään tässä kappaleessa ovat yleisimpiä menetelmiä, joita hyödynnetään suomalaisessa varhaiskasvatuksessa. Opinnäytetyössämme keskitymmekin siksi niihin.

Kaikissa, lapsissa kuin aikuisissakin on luovuutta, oli kotoisin mistä tahansa. Luovia menetelmiä on erilaisia eri puolella maailmaa, sillä resurssit, taidot, tavat ja kiinnostuksen kohteet ovat eri maissa ja kulttuureissa erilaisia. Maahanmuuttajataustainen lapsi on yhtä lailla luova kuten kantasuomalainen lapsi, kuitenkin heidän kasvuympäristönsä vaikuttaa siihen, mitä resursseja heillä on ollut mahdollista hyödyntää ja mitä taitoja he ovat oppineet ja miten he ovat kehittäneet ja toteuttaneet luovuutta. Esimerkiksi joillakin maahanmuuttajataustaisilla lapsilla ei ole ollut mahdollisuutta maalata tai piirtää, koska heitä ei ole ohjattu siihen tai heillä ei ole ollut siihen välineitä. Maahanmuuttajataustainen lapsi saattaa kohdata suomalaisen varhaiskasvatuksen luovia menetelmiä ensimmäistä kertaa vasta päiväkodissa.

4.1 Luovuus

Luovuus on ilmiö, joka on osa meitä jokaista. Luovuus on leikkiä, havaitsemista, tekemistä, ajattelua ja oppimista. Luovuus voi olla itsensä ilmaisemista, jonkin tuotoksen aikaansaamista, ongelmanratkaisukykyä tai käsillä tekemistä. Luovuus ei toista samaa kaavaa, vaan aina syntyy jotain uutta. Luovuus on tapa kehittää, kehittyä ja oppia uutta. (Pohjamo 2017, 1). Luova ihminen etsii uutta, uusia keinoja ja kehitysideoita. Luova ihminen kokeilee ja oppii kokemuksen kautta. (Solatie 2009, 20). Jokainen ihminen on luova jollakin tavalla. Luovuus syntyy uteliaisuudesta. Uteliaisuus on luovuuden ydin, joka synnyttää ymmärrystä sisäistä itseään ja ulkoista maailmaa kohtaan. Sen kautta avautuu tilaa mielikuvitukselle, mahdollisuuksille ja potentiaalille, tilaa leikkiä ideoilla ja asioilla sekä tilaa oppia uutta. (Charman 2019, 6-7).

Lapsen luova työskentely on luonteenomaista. Charmanin (2019) mukaan luovuus on tärkeää lapsen kehitykselle ja oppimiselle. Luovuuden kautta lapsi kehittyy ja rakentaa omaa persoonallisuuttaan ja oppimiskokemustaan. Lapsi oppii luovuuden kautta ymmärtämään ja selviytymään muuttuvassa maailmassa. Sen kautta lapsi myös oppii ilmaisemaan itseään sanallisesti ja toiminnallisesti sekä oppii ymmärtämään, käsittelemään ja ilmaisemaan omia tunteitaan. (Charman 2019, 6-7). Luovuus kehittää lapsen itsevarmuutta, mielikuvitusta, sosiaalisia taitoja sekä kykyä sietää epäonnistumisia. Kun lapsi toteuttaa luovaa toimintaa, hän kuvittelee, yhdistelee, muuntaa ja luo jotakin uutta. Tukena luovalle toiminnalle voidaan käyttää esimerkiksi musiikkia, kortteja, tanssia, lauluja, runoja, kädentaitoja sekä liikkumista. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2021).

Aikuisen rooli on tukea, rohkaista, ohjata sekä motivoida lasta luovien menetelmien käyttöön sekä toteuttamaan itseään luovasti. Lapselle tulee antaa tilaa toteuttaa itseään ja turhat säännöt tulee jättää pois. Lapselle ei tule antaa liian tarkkoja ohjeita tai sääntöjä siitä, mitä luovan menetelmän lopputulos tulee olla. Esimerkiksi maalatessa turhia sääntöjä on vain

tiettyjen värien käyttö, jotta maalauksesta tulisi realistinen. Tämä tarkoittaa sitä, että aikuinen odottaa lapsen maalaavan esimerkiksi keltaisen auringon ja sinisen taivaan ja jos lapsi ei toimi näin, aikuinen ilmaisee lapselle sen olevan väärin. Tavoitteena ei ole täydellinen taideteos vaan se, että lapsi saa mahdollisuuden toteuttaa itseään. Aikuisen tulee muistaa katsoa maailmaa ennakkoluulottomasti ja antaa myös sama mahdollisuus lapselle. Lasta tulee rohkaista kokeilemaan ja oivaltamaan, jotta luontainen luovuus ja uteliaisuus säilyisi. (Solatie 2009, 20.). Luovuus vaikuttaa positiivisesti yksilön vahvuuksiin, oppimiseen, sopeutumistaitoihin, itsetuntoon ja saavutuksiin (Robinson 2001, 6). Luovuus ilmenee monissa eri muodoissa ja sitä voi toteuttaa eri menetelmin. Kun lapsi löytää ja tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kykyjään, se vahvistaa lapsen käsitystä itsestään sekä omista taidoistaan. (Sawyer 2006, 11).

4.2 Luovat taidot ja menetelmät varhaiskasvatuksessa

Luovia taitoja ja menetelmiä käytetään varhaiskasvatuksessa monipuolisesti. Ne tarjoavat lapselle keinoja kokea ja hahmottaa maailmaa heitä puhuttelevalla ja innostavalla tavalla. Luoviin menetelmiin tutustutaan erilaisia työtapoja ja oppimisympäristöjä käyttäen. Lasta on tärkeä ohjata ja motivoida luoviin menetelmiin sekä hyödyntää saatavilla olevia välineitä ja materiaaleja monipuolisesti. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on opettaa ja esitellä lapselle erilaisia luovia toiminnallisia menetelmiä ja tukea häntä luovan prosessin aikana. Varhaiskasvatuksessa luovia menetelmiä toteutetaan taiteena, musiikkina, kuvallisena, sanallisena sekä kehollisena ilmaisuna. (Opetushallitus 2018, 42-43).

Varhaiskasvatuksessa taiteellinen toiminta voi olla suunniteltua tai spontaania. Taiteellisen toiminnan kautta lapsi pääsee itse osalliseksi tekemisessä. Lapsi pääsee tuottamaan teoksia, kuvia, maalauksia, harjoittelemaan kuvallista ajattelua ja kuvien tulkintaa. Luodessaan taidetta lapsi oppii ajattelemaan, tutkimaan, havainnoimaan ja kokeilemaan. Taidetoimintaan tutustuminen tapahtuu kehollisen ilmaisun, maalaamisen, piirtämisen, rakentamisen ja monipuolisesti median hyödyntämisen kautta. Mahdollisuutta luoviin menetelmiin lisää monipuolinen tarjonta välineitä, värejä ja materiaaleja. Varhaiskasvatuksessa lasta ohjataan tutustumaan erilaiseen ja kokeilemaan uutta. Lasta tulee ohjata itsenäiseen tekemiseen sekä taiteen tulkintaan ja kerrontaan. Lapselle tulee antaa tilaa ja aikaa kokeilla sekä oppia. Lapsen kanssa taiteesta keskusteltaessa on hyvä kiinnittää huomiota lapsen valitsemiin ja käyttämiin materiaaleihin, väreihin ja muotoihin, sillä ne ovat osa lapsen viestintää taiteen kautta. (Opetushallitus 2018, 43-44).

Luovia menetelmiä ovat myös kehollinen ja sanallinen ilmaisu, mitä tapahtuu esimerkiksi leikin, draaman ja tanssin kautta. Lasta tulee ohjata ja kannustaa toiminnassa. Toiminnan tavoitteena on tarjota lapselle kielellinen ja kehollinen kokemus sekä monipuolinen ilmaisullinen ja

viestinnällinen kokemus, jonka kautta lapsi oppii. Osana varhaiskasvatuksen luovia menetelmiä lapsen kanssa tarkastellaan ja pohditaan lapsen omaa tekemistä, havainnoidaan lapsen valitsemia asioita ja lapsen mielikuvituksesta nousevia teemoja. Menetelmissä hyödynnetään lastenkirjallisuutta, sanataidetta, teatterin eri muotoja, tanssia ja sirkusta. Luovan toiminnan kautta lapsi oppii myös sosiaalisten kanssakäymisten taitoja. Esimeriksi tarinat ja leikit voivat olla opettavia. (Opetushallitus 2018, 43).

Musiikillista toimintaa käytetään varhaiskasvatuksessa luomaan lapselle laajoja musiikillisia äänimaailman ja kehollisen ilmaisun kokemuksia. Musiikin käyttö auttaa lasta oppimaan kuuntelemisen taitoa sekä havainnoimaan ja tunnistamaan ympärillä kuuluvia ääniä. Varhaiskasvatuksessa musiikillisen toiminnan kautta lapsi oppii hahmottamaan musiikkia, laulamaan, kokeilemaan erilaisia soittimia, tanssimaan ja loruttelemaan. Lasta tulee rohkaista käyttämään omaa mielikuvitustaan ja omaa ilmaisuaan musiikin avulla. Musiikki herättää lapsessa ajatuksia ja tunteita, joita lapsi voi ilmaista tanssien, sanoittaen tai kuvallisesti ilmaisten. Varhaiskasvatuksessa musiikkia voidaan hyödyntää myös toimintojen yhteydessä, esimerkiksi siirtymätilanteessa voidaan kuunnella kappaletta, joka kertoo, mitä puetaan tai mihin mennään. Tämä vahvistaa lapsen laaja-alaista kokemusta ympärillä tapahtuvasta. Musiikin kautta lapsi oppii myös paljon uusia ilmaisuja ja sanoja. (Opetushallitus 2018, 43).

Käsillä tehtävässä toiminnassa kuten muovailussa, rakentelussa tai käsin maalaamisessa lapsi harjoittelee luovaa ongelmanratkaisua, suunnittelutaitoja sekä materiaalien ja erilaisten tekniikoiden tuntemusta. Lapsen oman tekemisen ja kädenjäljen näkyminen tuo lapselle kokemisen ja oivaltamisen iloa, joka motivoi lasta työskentelemään. Luova tekeminen opettaa lapselle myös sinnikkyyttä, keskittymiskykyä ja kärsivällisyyttä. Lapselle tulee antaa tilaa ideoita ja luoda erilaisia teoksia vapaasti. Eri materiaalien tutkinta ja tekniikoiden opettelu on osa oppimisprosessia. (Opetushallitus 2018, 27-40).

Varhaiskasvatuksessa toteutettavien luovien menetelmien kautta lapselle avautuu mahdollisuus positiivisille oppimiskokemuksille. Lapsi oppii toimimaan yksilönä sekä ryhmän jäsenenä. Luovissa menetelmissä hyödynnetään lapselle ominaisia taitoja, leikkiä ja mielikuvitusta. Luovat taidot ovat myös mahdollisuus purkaa tunteita, tuoda ajatuksia esille sekä ilmaista itseään monipuolisesti. (Liuska & Turunen 2015, 11). Luovissa menetelmissä tärkein ei ole lopputulos vaan prosessi, joka tapahtuu kokemusten ja niiden reflektoinnin kautta. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2021).

4.3 Luovien menetelmien hyödyt maahanmuuttajataustaisten lasten oppimisen tukemisessa

Luovien menetelmien käytöstä on hyötyä maahanmuuttajataustaisen lapsen oppimisen tukemiselle ja sopeutumiselle. Lapselle luontainen kiinnostus ja uteliaisuus omasta

ympäristöstä edistää lapsen sopeutumista, uuteen tottumista ja uuden omaksumista. Lapsi tekee tulkintaa ympäristöstä sekä ovat halukkaita ottamaan selvää ja oppimaan uutta. Lapselle on tärkeä tarjota niihin mahdollisuus sekä tarvittavia resursseja. (Ruth 1985, 37-40). Uuden oppiminen ja soveltaminen edistää lapsen sopeutumista.

Luovuuteen lapsella liittyy myös usein mielikuvitus, jolle tulee antaa tilaa (Kotsalainen 2014, 35). Mielikuvitus ja luovuus yhdistyvät myös, kun kuvitellaan asia ja muutetaan se todeksi (Duffy 1998, 20). Tämä taito on vahvasti yhteydessä koulumenestykseen ja erityisesti kirjallisiin tehtäviin, esimerkiksi esseiden kirjoittamiseen. Heikko mielikuvitus ja luovuus heikentävät kirjoittamiseen liittyvää hahmotuskykyä, tarinankerrontakykyä sekä kirjoituksen rakenteellista muotoilua. Maahanmuuttajataustaisten lasten kielellistä ilmaisua ja kerrontataitoja voidaan tukea luovien menetelmien avulla.

Taiteen tutkiminen ja tekeminen auttavat lasta muuttamaan ajatuksia ja tunteita tiedoksi sekä sanallistamaan niitä. Se auttaa lasta kehittämään itseilmaisua sekä aistihavaintoja, jotka puolestaan tukevat kielen kehitystä. Taiteen ja luovuuden avulla voidaan kasvattaa lapsen itsetuntemusta ja ymmärrystä. (Grönholm 1995, 28-29.). Taide ja luovuus ovat vahvasti yhteydessä itsetuntoon, tunteiden käsittelyyn ja vuorovaikutukseen. Lapselle luovien ja toiminnallisten menetelmien kautta on mahdollista kokea aistikokemuksia, oivallusten ja havaintojen avulla. On tärkeää, että lapsi pääsee myös purkamaan tunteitaan ja ajatteluaan näkyväksi luovan toiminnan avulla (Liuska & Turunen 2015, 11.) Luovat menetelmät myös motivoivat ja tekevät oppimisesta kiinnostavampaa.

Luovuus voi olla erilaista eri kulttuureissa. Tiettyjä luovia taitoja arvostetaan eri kulttuureissa ja eri maissa eri tavalla. Siihen mitä luovuus kenellekin on, vaikuttaa yksilön sosioekonominen asema (Rytkönen 2016, 27). Suomalaisessa varhaiskasvatuksessa arvostettavia ja edellytettäviä luovia taitoja kuten maalaamista ja piirtämistä ei välttämättä toteuteta tai pidetä tärkeänä toisessa maassa tai kulttuurissa. Jokaisella maalla, kulttuurilla ja yksilöllä on kuitenkin oma luovuus ja omat luovat taidot, oma kulttuurinen pääoma.

Luovat taidot ovat osa Bourdieun kulttuurista pääomaa. Osa kulttuurista pääomaa on objektivoinut kulttuurinen pääoma, jolla tarkoitetaan materiaalisia resursseja kuten kirjallisuutta tai taidetarvikkeita. Mitä enemmän lapsella on objektivoinutta kulttuurista pääomaa, sitä rikkaampi kulttuurinen pääoma on, jolloin myös lapsella on vahvemmat mahdollisuuden parempaan koulumenestykseen. (Rytkönen 2016, 30; Rinne ym. 2004, 182-183). Lapselle tulee antaa resursseja, mahdollisuuksia ja ohjausta luovien taitojen harjoittamiseen, jolloin voidaan tukea lapsen oppimista ja edistää lapsen koulumenestystä.

Rouesseau ja Heusch (2000) toteuttivat projektin kanadalaisessa koulussa, jossa maahanmuuttajataustaiset lapset toteuttivat luovaa taidetta käsitellen heidän omaa kokemustaan ja kulttuurisia eroja. Projektissa taiteen kautta tuotiin esiin sellaisia tunteita ja

kokemuksia, joita ei välttämättä ole sanoitettu tai ilmaistu aikaisemmin. Taiteen avulla yhdistettiin lapsen omaa kulttuuria kotona, sekä asuinmaan kulttuuria koulussa. Projektissa tuotiin esiin myös, kuinka tarinankerronnalla on iso osa maahanmuuttajataustaisen lapsen ymmärryksen ja identiteetin rakentumisessa. Tarinankerrontataidot vahvistavat lapsen ymmärrystä ja kykyä ilmaista itseään. (Rouesseau & Heusch 2000, 31-33). Taide on myös lapsen tapa käsitellä omaa sopeutumista ja sen haasteita sekä turvallinen tapa ilmaista ja rakentaa omaa identiteettiä.

Maahanmuuttajataustaisen lapsen luovien taitojen tukeminen on tärkeää. Aikuisen tulee auttaa lasta oppimaan, jotta lapsi saa tukea tiedon ja taitojen kehittymiseen. Vygotskyn (1978) mukaan lapsen oppimisen avainasemassa eivät ole vain lapsen olemassa oleva tieto ja ymmärrys vaan myös kyky oppia ja toimia luovasti aikuisen avustuksella (Vygotsky 1978, 52). Maahanmuuttajataustaisissa perheissä haasteena voi olla, ettei aikuiselta saa tarpeeksi tukea, aikuisen oman vähäisen koulutustaustan tai heikon kielitaidon takia. Maahanmuuttajataustaiselle lapselle olisi kuitenkin tärkeää turvata oppimista ja luovaa toimintaa tukeva aikuisen avustus. Yleisesti taidekasvatuksella ja muulla luovalla kasvatuksella on positiivinen yhteys lapsen kouluvalmiuksiin kuten esimerkiksi keskittymiskykyyn, kielellisiin ja sosiaalisiin valmiuksiin. (Varhaiskasvatuksen opettajien liitto, 2020).

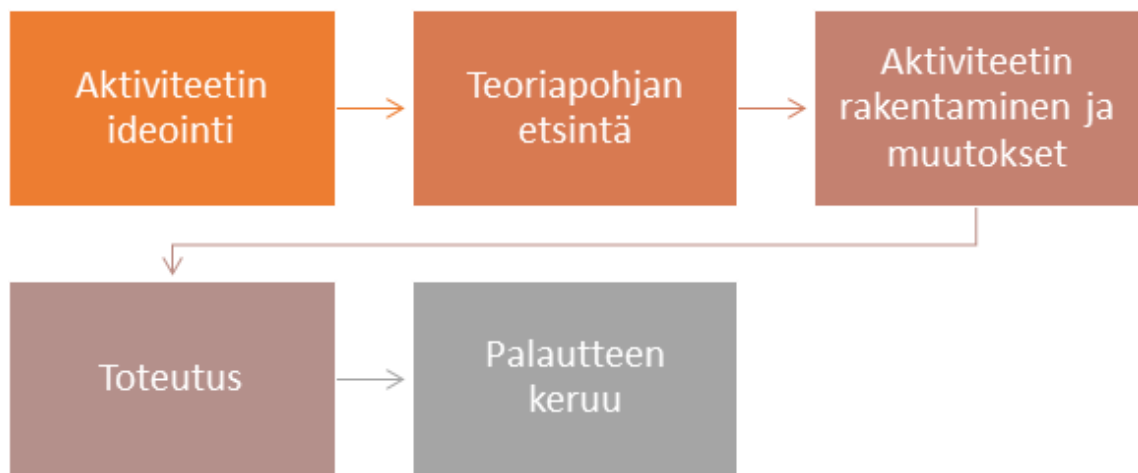
5 Opinnäytetyön toteutus

Tässä kappaleessa kerromme opinnäytetyömme toteutuksesta. Toteutimme kolme eri luovaan menetelmään perustuvaa toiminnallista aktiviteettia African Care ry:llä kohderyhmällemme. Tässä kappaleessa kerromme aktiviteettien suunnittelusta sekä jokaisesta eri aktiviteetista sekä teoriaa valituista luovista menetelmistä. Kerromme myös jaettavasta materiaalista, jonka valmistimme kohderyhmällemme sekä käsittelemme saamaamme palautetta lapsilta, vanhemmilta ja African Care ry:n ohjaajilta.

5.1 Toteutuksen suunnittelu

Aloitimme luovien aktiviteettien toteuttamisen aktiviteettien ideoinnista (Kaavio 1). Mietimme, mikä aktiviteetti kohderyhmää kiinnostaisi ja miten toteutus onnistuisi. Suunnittelimme aktiviteetit yhdessä teoriaa hyödyntäen. Etsimme teoriapohjaa eri lähteistä sekä hyödynsimme Varhaiskasvatussuunnitelmaa (2018) aktiviteettien suunnittelussa, jotta aktiviteetit ovat osa pedagogisen toiminnan viitekehystä (Opetushallitus 2018, 36). Oppimisen osa-alueista aktiviteettimme liittyivät osaksi ilmaisun monia muotoja sekä kielten rikasta maailmaa. Laaja-alaisessa osaamisessa aktiviteetit olivat osa kulttuurista osaamista, vuorovaikutusta ja ilmaisua. (Opetushallitus 2018, 36).

Aktiviteettien rakentamiseen kuului toiminnan suunnittelu sekä tarvittavien tarvikkeiden hankkiminen ja valmistelu. Aktiviteettien rakentamisessa oli myös muutoksia, sillä koronavirustilanteesta johtuen suunnitelmamme muuttui. Aluksi tarkoituksena oli toteuttaa aktiviteetit ryhmätoimintana, mutta jouduimme ensin muuttamaan suunnitelmaamme kokoontumisrajoitusten takia, kun African Care ry:llä ei järjestetty ryhmätoimintaa. Kuitenkin koronatilanne helpottui ja African Care ry palasi takaisin normaaliin ryhmätoimintaan. Aktiviteetit toteutettiin siis African Care ry:llä läsnä olevana ryhmätoimintana ja toimintakertojen jälkeen keräsimme palautetta aktiviteeteista ja ohjauksesta.

Kaavio 1. Aktiviteettien prosessi

Suunnittelimme kolme eri aktiviteettia. Jokaisella aktiviteetilla oli oma teemansa. Hyödynsimme sekä suomen että somalin kieltä aktiviteeteissa. Teimme myös jaettavaksi materiaaliksi PDF-julkaisun, joka sisältää aktiviteettien ohjeet ja pienen tietoisuuden, miksi kyseinen aktiviteetti on lapselle hyödyllinen.

Tavoitteena oli, että aktiviteetteja on helppoja seurata sekä toteuttaa kotona. Osana toteutusta kerroimme vanhemmille, miksi aktiviteetissa käytetty luova taito yhdessä tehden on tärkeä lapsen kehitykselle. Halusimme käyttää materiaaleja, jotka löytyvät ruokakaupasta, koska ne ovat helposti kohderyhmän saatavilla. Aktiviteeteissa ei ollut tiettyä ikärajoitetta, ne sopivat varhaiskasvatus- ja kouluikäisille lapsille ja heidän vanhemmilleen. Aktiviteetit toivat käytäntöön vanhemman ja lapsen yhteisen tekemisen.

African Care ry:n työntekijöiden kanssa kävimme viesteillä keskustelua suunnitelmistamme ja tavoitteistamme. Kerroimme ohjaajille etukäteen, millaisia aktiviteetteja olemme

suunnitelleet ja missä järjestyksessä niitä toteutetaan. Kerroimme myös, että toivomme ryhmään 0-6-vuotiaita lapsia ja heidän vanhempiaan. African Care ry hoiti asiasta tiedottamisen vanhemmille.

5.2 Aktiviteetit

Suunnitellessamme aktiviteetteja African Care ry:lle hyödynsimme Varhaiskasvatussuunnitelman perusteita (2018) sekä muuta teoriatietoa, jossa tuotiin esille eri luovien menetelmien hyötyjä lapsen oppimiselle ja sopeutumiselle. Tässä kappaleessa käsittelemme jokaisen aktiviteetin ja teoriapohjan valitulle luovalle menetelmälle. Käymme myös läpi aktiviteetin toteutusta.

5.2.1 Tunnistatko eläimen? - äänibingo

Äänibingon tavoitteena on vahvistaa lapsen muistia ja hahmotuskykyä, rakentaa lapsen sanavarastoa sekä lapsen kielellistä ymmärrystä. Lapset voivat yhdessä vanhemman kanssa tarkastella ensin kuvia ja nimetä eläimet. Kun lapsi ja vanhempi harjoittelevat yhdessä lapsi voi matkia vanhemman suun liikkeitä ja kuunnella vanhemman ääntämistä, jolloin lapsi oppii lausumaan sanoja. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2020, 8).

Vuorovaikutuksesta lapsi saa mallin siitä kielestä, mitä ympärillä käytetään, mutta on tärkeää, että lapsi pääsee myös oman toiminnan kautta kokeilemaan, oppimaan ja oivaltamaan kuinka kieltä opitaan. Jotta lapsi oppii kieltä hyvin, tulee tarjota paljon virikkeitä sen oppimiseksi. (Kunnari & Paavola 2012, 57). Lapsen kanssa luettaessa, kerrotaan tarinoita, loruillaan ja keskustellaan ilman kiirettä, jolloin lapsella on tilaisuus opetella uusia käsitteitä ja niiden asiayhteyksiä sekä pohtia kuullun tai luetun merkitystä. (Kaltio & Niemitalo 2017, 24).

Äänibingossa lapsi ja vanhempi tunnistavat yhdessä eläimen äänen ja yhdistävät sen kuvaan. Tunnistaessaan sen, bingopaperiin tehdään merkki sen eläimen kohdalle, jonka ääni kuultiin. Saadessaan kolme merkkiä pysty-, vaaka- tai vinosuunnassa, työpari voi huutaa ”bingo”. Bingon saamisen jälkeen kävimme läpi merkatut eläimet ja tarkastimme bingon. Vanhempien tulisi antaa lapselle tilaa oivaltaa ja olla lapsen tukena aktiviteetissä. Tarkoituksena on, että lapsi ja vanhempi ovat työpari. Näin lasta voidaan kannustaa ja ohjata aktiviteetin tekemisessä. Suunnittelimme äänibingon, jonka teemana ovat eri eläimet, sillä eläimet liittyvät laajalti lapsen leikkiin ja mielikuvitukseen. Teimme bingolapun, jossa on erilaisten eläinten kuvia ja valmistimme äänitteet, josta kuuluu lapusta löytyvien eläinten ääniä, jotta bingon pelaaminen olisi helpompaa ja selkeää. Bingopaperit on valmistettu käyttäen bingobaker.com -sivustoa ja kuvat on saatu lingumi.com -sivustolta. Bingobaker.com:issa teimme useamman erilaisen bingopaperin, jotta bingoa voitiin pelata useamman työparin kanssa. Äänit on ladattu käytettäväksi freeanimalsounds.org -sivustolta ja niistä oli koottu video iMoviella. (Kuva 1).

Kuva 1. Äänibingon välineet.

Eläimiksi valitsimme lehmän, possun, kanan, käärmeen, mehiläisen, hevosen, lampaan, kissan, sammakon ja sorsan, sillä lapset usein tietävät nämä eläimet ja niiden äänet ovat melko helposti tunnistettavissa. Lasten tehtävänä oli tunnistaa sekä yhdistää ääni oikean eläimen kuvaan yhdessä vanhemman kanssa. Eläimet tuli myös nimetä lapsen äidinkielellä sekä suomen kielellä, näin lapsi rakentaa sanavarastoaan kahdella kielellä. Kun lapsi on kaksikielinen, on tärkeää, että hän oppii molemmat kielet. Äidinkieli saattaa olla ainoa kieli, mitä lapsen vanhemmat puhuvat ja jos hän ei pääse kehittämään sitä, hän ei pysty kommunikoimaan vanhempiansa kanssa. Kielellinen osaaminen ja kielitaidon monipuolinen harjaantuminen ovat osa pedagogisen viitekehyksen kielten rikasta maailmaa. Jos lapsen suomen kielen taito ei kehity, hän ei välttämättä päiväkodissa pysty kommunikoimaan muiden lasten tai ohjaajien kanssa, jolloin häneen on vaikea ottaa kontaktia ja lapsen on haastava ilmaista itseään. (Opetushallitus 2018, 40-42). Bingoa voi hyödyntää kaiken ikäisten lasten kanssa. Sitä voi

käyttää apuvälineenä, kun opettaa lapselle erilaisten eläinten tunnistamista sekä kuullun ja näkyvän yhdistämistä ja ymmärtämistä.

Toteutimme äänibingon 20.10.2021 African Care ry:n toimitiloissa Rastilassa. Aktiviteettiin osallistui 12 lasta ja 7 vanhempaa ja yksi ohjaaja. Tarkoituksena oli, että vanhempi ja lapsi olisivat yhdessä työpari. Aloitimme aktiviteetin sovittua myöhemmin, sillä vanhemmat ja lapset tulivat paikalle eri aikoihin, joka vaikutti myös osallistujien määrään. Aloituksessa oli vähemmän osallistujia kuin loppuvaiheessa. Kesken paikalle saapuvien vanhempien ja lasten vuoksi ohjaukseen keskittyminen oli myös haasteellista. Ryhmän koko oli haasteellinen kahdelle ohjaajalle. Toimintaan osallistui odotettua useampi. Ryhmän hallinta oli näin ollen haastavampaa sekä ryhmä oli levottomampi ja äänekkäämpi. Ryhmä koostui monista eri kieliryhmistä, kuten somalista, arabiasta ja bengalista.

Ohjasimme alussa ryhmää kertomalla, minkä aktiviteetin teemme ja miksi se on lapselle hyödyllinen opinnäytetyön teoriaan pohjautuen, jotta vanhemmat ymmärtäisivät, miksi teemme aktiviteetin. Puhuimme suomeksi ja olimme valmistautuneet kääntämään somaliksi, mutta yksi African Care ry:n ohjaaja tulkkasi heikosti suomea puhuvalle asiakkaalle kertomamme. Muut kertoivat, etteivät tarvitse tulkkausta. Ohjasimme jokaisen vanhemman ottamaan lapsen parikseen ja jaoimme heille bingopaperit ja kynät. Vanhempia oli vähemmän kuin lapsia, joka aiheutti haasteita aktiviteetin ohjauksessa, sillä toinen meistä oli yhden lapsen parina. Haasteita aiheutti myös pieni tila, jolloin kaikki olivat lähekkäin ja työparit eivät saaneet kahdenkeskistä rauhaa keskustelulle. (Kuva 2).

Kuva 2. Äänibingoa yhdessä aktiviteetin ohjaajan kanssa.

Lapset olivat innoissaan aktiviteetista ja arvailivat eläimiä hyvin. Bingoja tuli paljon ja kävimme läpi kaikkien eläinten äänet. Harjoittelimme myös eläinten nimiä lasten omilla äidinkiellillä. Jokainen lapsi sai kertoa vuorollaan heidän suosikkieläimensä harjoituksesta, sanoa sen nimen suomeksi ja omalla äidinkielellään tarvittaessa vanhemman avustamana.

Aktiviteetin jälkeen pidimme 20 minuutin tauon ennen seuraavaa harjoitusta, jotta lasten keskittyminen seuraavaan aktiviteettiin säilyi. Tauko antoi myös äideille ja lapsille mahdollisuuden käydä vessassa ja syödä. Tauko kuitenkin heikensi osallistuneiden vanhempien sitoutumista seuraavaan aktiviteettiin ja moni alkoi keskittyä muuhun tekemiseen.

5.2.2 Laulusta liikkeelle - musiikkituokio

Musiikin ja liikkeen yhdistäminen kehittää lapsen motorisia taitoja ja edistää fyysistä kehittymistä. Musiikin ja liikkeen yhdistämisessä keho toimii kokonaisvaltaisesti, ja sillä on todettu olevan monia vaikutuksia lapsen koordinaatiokyvyn kehitykseen ja kuuntelu- ja keskittymiskykyyn sekä itsetuntoon. (Penttinen 2007, 299). Musiikki liikkeiden suunnannäyttäjänä on lapselle luonnollinen ja innostava menetelmä. Musiikkiliikunnan kautta lapsi oppii ymmärtämään omaa kehoa ja kehon toimintoja sekä hallitsemaan omia liikkeitään.

Musiikki auttaa myös luomaan mielikuvia, kehittää mielikuvitusta (Ruokonen 2001, 133-134) ja sitä kautta lapsi pääsee tutkimaan ja ilmaisemaan omaa sisäistä maailmaansa (Pääjoki 2016, 113-114).

Lorut, laulut, lukeminen ja sanojen toistaminen tukevat varhaiskasvatussuunnitelman määritelmää lapsen kielellisen identiteetin ja kielellisten taitojen ja valmiuksien kehittämisestä. Musiikki, laulu ja tanssi ovat osa pedagogisen viitekehyksen ilmaisun monia muotoja. (Opetushallitus 2018, 36). Lasta tulee tukea kiinnostuksessa kieliin, tekstiin, lukemiseen. Kielellinen kehittyminen mahdollistaa lapselle laajemmat vaikuttamisen keinot, laajemman osallisuuden ja sopeutumisen. (Kaltio, Niemitalo & Lund 2017, 24). Lapsi on innokas opettelemaan uusia sanoja ja sanavarasto laajenee jatkuvasti. Tarinat, laulut ja lorut auttavat lasta ymmärtämään ja tuottamaan itse erilaisia sanayhdistelmiä, sanojen taivutusta ja aikamuotoa. Lukemisen ja kielellisen ilmaisun kautta opittu auttaa lapsen tarinankerrontataitojen kehittymistä (Lyytinen 2014, 64-65).

Suomalaisessa yhteiskunnassa ja koulutusjärjestelmässä kielelliset taidot koetaan tärkeäksi, ja ne ovat oppimisen kannalta oleellisia. Kouluun mennessä lapselta odotetaan sujuvaa suomen kielen käyttämistä, jota on harjoiteltu tarinoiden kuuntelemisen ja lukemisen avulla. Ääneen lukemisessa ja lausumisessa lapsi käyttää mielikuvitustaan. (Heikkilä-Halttunen 2015, 11, 97). Sanallinen ilmaisu, lukeminen ja lorut, ennaltaehkäisevät kasvun ja kehityksen haasteita. Sillä vahvistetaan myönteistä maailmankuvaa ja pohdintaa sekä opetetaan arvomaailmasta (Helovuori 2016, 15). Luku- tai loruhetkien yhteydessä myös keskustelut ovat tärkeä osa vuorovaikutusta. Kun luetaan yhdessä, lapset saavat jakamatonta huomiota ja kokevat rakastettuna olemista. Lapsen mielenterveydelle on tärkeää juuri yhteiset hetket aikuisen kanssa ja yhteinen jaettu kokemus oppimisesta (Helovuori 2016, 15-16) ja ne vahvistavat myös lapsen itsetuntemusta (Heikkilä-Halttunen 2015, 223). Lapsi oppii tunnistamaan omia taitojaan ja kykyjään vain tekemällä asioita. (Helovuori 2016, 16).

Musiikkituokion pidimme 20.10.2021 äänibingon jälkeen African Care ry:n tiloissa Rastilassa. Aktiviteettiin osallistui 12 lasta, 3 vanhempaa ja kaksi ohjaajaa. Musiikkituokiota edelsi myös 20 minuutin tauko, jonka aikana muutama lapsista söi, kävi vessassa ja leikki vapaasti. Aktiviteetin alussa keräännymme yhdessä lasten, muutaman vanhemman ja kahden ohjaajan kanssa toiseen huoneeseen. Suurin osa vanhemmista jätti tulematta toiseen harjoitukseen. Siirtyminen oli haasteellinen ja kaipasi enemmän ohjausta. Ryhmän koko oli myös haasteellinen kahdelle ohjaajalle. Musiikkituokio kesti noin puoli tuntia.

Lauloimme yhdessä pää-olkapää-peppu- laulun suomeksi, somaliksi ja arabiaksi aktiviteettiin osallistuneiden lasten äidinkielen perusteella. Laulu on yleensä monille tuttu, sekä helppo opetella vaikei sitä aiemmin olisi kuullutkaan. Musiikkituokion ideana oli tuoda sekä lapsen sanallisen osaamisen vahvistamista ja samalla myös yhdistää liikettä musiikkiin. Alussa kävimme

ensin läpi suomeksi laulussa olevat kehonosat, jotta laulaminen olisi helpompaa, jonka jälkeen lauloimme laulun kahdesti suomeksi. Laulun lisäksi seisoimme ja kosketimme aina kehonosaa, josta laulettiin, jotta musiikkituokioon saataisiin kehollista toimintaa.

Kertasimme laulun sanat somaliksi ja lauloimme laulun kaksi kertaa. Kävimme laulun sanat läpi myös arabiaksi ja lauloimme laulun kerran. Lapset olivat vahvasti mukana musiikkituokiossa ja keskittyivät tekemiseen hyvin. Lapset lähtivät reippaasti myös kokeilemaan kehonosien lausumista heille vierailta kielillä. Haasteita tuotti eri kielillä laulaminen, koska sanat olivat haasteellisempia sovittaa musiikkiin. Yksi aktiviteettiin osallistuneista lapsista puhui myös bengalia äidinkielenään. Kysyimme hänen vanhemmaltaan, haluaisiko hän käydä ruumiinosat läpi bengaliksi. Vanhempi kertoi, että ruumiinosien nimet bengaliksi ovat vaikeita ja sanoi ettei halua käydä niitä läpi. Emme pakottaneet vanhempaa tai lasta siihen. Aktiviteetin lopuksi kiitimme osallistuneita ja jokainen taputti. Aktiviteetin jälkeen kysyimme palautetta lapsilta suullisesti sekä vanhemmilta kirjallisesti.

5.2.3 Maistuvat värit - taidehetki

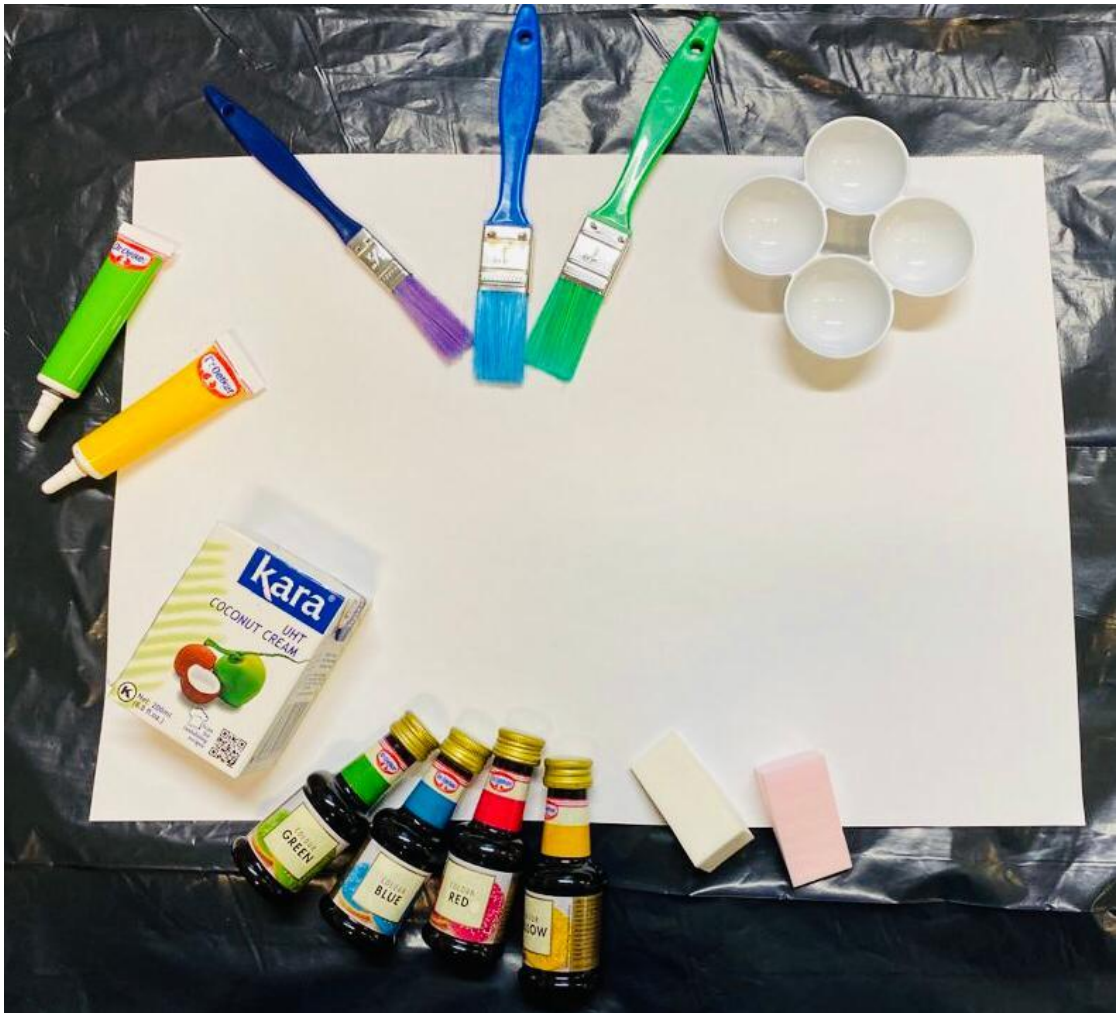
Käsityksen itsestään ja ympäröivästä maailmasta lapsi muodostaa aistitiedon varassa. Aistimuksien kautta välittynyt tieto on vaikea ymmärtää, jos keskustoisinnassa on häiriö tai aistinelimet puuttuvat. Kokemukset kulkevat hermoverkoston kautta keskushermostoon, selkäyttimeen ja aivoihin jäsennettäväksi. Lapselle tulee tarjota mahdollisimman paljon mahdollisuutta aistikokemuksille. Rutiineista poikkeamalla, hassuttelemalla, kehokontakti, ruoan haistaminen tai maistaminen sekä sateessa juokseminen ovat hyviä mahdollisuuksia aistikokemukselle. (Papunet 2020). Taiteellinen toiminta on osa pedagogisen viitekehyksen ilmaisen monia muotoja sekä kielten rikasta maailmaa (Opetushallitus 2018, 36).

Lapselle monipuolinen aistikokemus syntyy sormiväreillä taiteillessa. Taitellessa lapsen keskushermosto on toiminnassa koko ajan. Kun lapsi maalaa hänellä on kaikki aistit toiminnassa. Hän näkee eri värit, kokeilee miltä ne tuntuvat sormissa, miltä ne haisevat ja saattaa jopa maistaa niitä. Jos lapsi on aikaisemmin maalannut lapsi osaa tulkita tilanteen ja ryhtyy maalaamaan. Tämä tarkoittaa sitä, että lapsi on aistikokemusten kautta tulkinnut ja tunnistanut tilanteen. Kokemuksen kautta lapsi oppii, että tavoitteena on levittää väri paperille, ei syödä tai roiskia maalia. (Leikki leikkinä 2020, n.d).

Sormiväreillä maalatessa on hyvä havainnoida lapsen leikkiä. Lapsen tutustuessa uusiin aistikokemuksiin on tärkeää auttaa lasta toiminnan ja tunteiden sanoittamisessa. Lapselle tulisi antaa tilaa tutkia. Lapselle voi myös antaa erilaisia materiaaleja maalaamiseen kuten tikkuja, lankaa tai leluja. (Leikki leikkinä 2020, n.d).

Taidehetken pidimme 27.10.2021 African Care ry:n tiloissa Rastilassa. Toimintaan osallistui 11 lasta, neljä vanhempaa sekä yksi ohjaaja. Tarkoituksena oli, että vanhempi ja lapsi ovat työpari

ja vanhempi tukee lasta aktiviteetissa, keskittyy lapsen kanssa työskentelyyn ja keskustelelee lapsen kanssa maalausta tehdessä. Aloitimme aktiviteetin järjestelmällä tilaa. Siirsimme pöytiä ja tuoleja pois tieltä. Laitoimme muovialustoja maalausta varten sekä levitimme jumppamattoja istuinalusiksi. Tarkoituksena oli olla lattiatasolla, jotta lapsilla olisi helpompi maalata. Teimme elintarvikkeista sormivärejä ja maalasimme niillä. (Kuva 4). Käytimme sormivärien tekemiseen kookoskermaa ja elintarvikkevärejä. Vaikka tarkoituksena oli, että lapset maalaisivat sormilla, otimme varmuuden vuoksi siveltimiä ja sieniä mukaan, jotta heillä olisi lisää materiaalia käytössä. Sormivärit sekoitimme itse kertakäyttökupeissa. Käytimme sormivärejä, sillä ne ovat helppoja valmistaa elintarvikkeista. Lapselle ei myöskään aiheudu vaaraa, jos sormet menevät suuhun, koska materiaalit ovat syötäviä, eivätkä ne tahraudu. Tarvikkeet on myös helppo hankkia tavallisesta ruokakaupasta.

Kuva 4. Taidehetken tarvikkeet ja materiaalit sormiväreihin.

Aloitimme taidehetken näyttämällä vanhemmille, mitä materiaaleja sekä välineitä tarvitaan, miten niitä valmistetaan itse ja käytetään maalaamiseen. Materiaalien esittelyn jälkeen, kerroimme vanhemmille mitä tehdään ja miksi se on hyödyllistä lapselle. Teoriaosuus ja

aktiviteetin hyödyllisyys jäivät hyvin niukaksi. Kerronta oli hieman haasteellista, sillä jouduimme useamman kerran korottamaan ääntämme, jotta meitä kuunneltaisiin. Ohjasimme jokaisen aikuisen ottamaan parikseen yhden lapsen niin, että äidit olisivat nuorimman lapsensa kanssa ja muut aikuiset vanhempien lasten kanssa, sillä nuorimmille lapsille on turvallista olla äidin kanssa. (Kuva 5). Kaksi mukana ollutta nuorinta lasta eivät osallistuneet, vaikka aktiviteetti olisi ollut heillekin mahdollista ja pyysimme heitä osallistumaan. Lasten äidit sanoivat, että lapset ovat liian nuoria osallistumaan. Lapsia oli enemmän kuin vanhempia, joten molemmat meistä olivat myös jonkin lapsen tukena, mikä aiheutti haasteita ohjaukselle.

Kuva 5. Lapsi maalaamassa yhdessä aikuisen kanssa.

Maalasimme yhdessä noin puolen tunnin ajan. Lapset saivat ottaa lisää paperia ja maalia tarvittaessa (Kuva 6). Kun maalaukset olivat valmiita, annoimme maalien kuivua hetken. Odotellessa lapset pesivät kätensä ja siivosimme maalaustarvikkeet edestä pois, jotta meillä olisi enemmän tilaa käytettävissä. Kun maalaukset olivat hetken kuivuneet, jokainen lapsista sai vuorollaan esitellä oman maalauksensa, kertoa mitä oli maalannut ja mikä oli suosikkiväri maalauksessa. Kävimme sen jälkeen kierroksen läpi eri väreistä ja niiden nimistä suomeksi, somaliksi, bengaliksi ja persiaksi, osallistuneiden lasten oman äidinkielen mukaan.

Kuva 6. Lapsi maalaamassa.

Lapset osallistuivat aktiviteettiin innokkaasti ja työskentelivät keskittyneesti. Lapset olivat myös innoissaan työnsä tuloksista ja halusivat ottaa maalauksia mukaan kotiin. Haasteellista ohjauksesta teki pieni työskentelytila isolle ryhmälle, sillä vanhempi ja lapsi eivät saaneet omaa rauhaa työskennellä. Ryhmäkoko olisi saanut olla pienempi tai tila isompi. Haasteellista oli myös se, että toimintaan ei keskitytty ja kesken kaiken äidit saattoivat lähteä tekemään jotain muuta, vaikka ideana oli, että tehdään yhdessä.

Haasteellisia olivat esimerkiksi tilanteet, joissa vanhempi puhui yhtä aikaa videopuhelua puhelimella ja kuvasi lasta, ei niinkään keskittynyt yhdessä tekemiseen ja lapsen kanssa läsnä olemiseen. Tästä opimme, että harjoituksen säännöt olisi pitänyt tuoda selvemmin esille ja korostaa, että tämä on nyt yhteistä aikaa vanhemmalle ja lapselle, keskittyminen tulee ohjata lapsen kanssa olemiseen.

Aktiviteetin aikana myös yksi vanhemmista laittoi lasten videoita päälle puhelimestaan, josta kuului melko kova ääni, joka häiritsi ohjausta ja keskittymistä. Kun aktiviteetti oli loppupuolella, osa äideistä alkoi jo tehdä lähtöä ja oli pukemassa lastaan, vaikka emme olleet vielä valmiita. Opimme tästä, että kyseisen kohderyhmän kanssa säännöt ja aktiviteetin kulku tulee käydä selkeämmin läpi sekä ohjauksen tulee olla jämakämpää. Aktiviteetin jälkeen keräsimme lapsilta suullista sekä vanhemmilta kirjallista palautetta.

5.3 Jaettava materiaali

Jaettavaksi materiaaliksi vanhemmille teimme PDF-julkaisun (Liite 2), josta löytyy ohjeet aktiviteettien toteuttamiseen sekä tietoa siitä, miksi aktiviteetit ovat hyödyllisiä lapselle. PDF-julkaisu tehtiin ensin Microsoft Power Pointina, josta muunsimme sen pdf-muotoon. PDF-julkaisun voi saada paperiversiona tai se voidaan jakaa myös sähköisessä muodossa. PDF-julkaisun jakamisesta kohderyhmälle vastaa African Care ry.

Suunnitelmana oli tehdä jaettava materiaali englanniksi, somaliksi, suomeksi, swahiliksi sekä arabiksi. Nämä kielet ovat osa suurimmista maahanmuuttajataustaisten lasten kieliryhmistä Suomessa (Tilastokeskus, n.d). PDF-julkaisu tehtiin suomeksi, somaliksi ja englanniksi sillä African Care ry:n ryhmätoimintaan osallistuneet puhuivat pääsääntöisesti somalin kieltä. Emme saaneet alkuperäisesti suunniteltuja kääntäjiä kääntämään tekstiä, johtuen muutoksista opinnäytetyömme aikataulussa, joten päätimme tehdä käännöstyön somaliksi ja englanniksi. Jaettavan materiaalin käännöstyössä pyrimme kirjoittamaan tekstin kulttuuria ja lukijaa kunnioittavalla tavalla, johon kuuluu esimerkiksi arvostava ilmaisu vanhempia kohtaan sekä tekemisen muuntaminen käskymuotoisesta ohjeistuksesta kehotukseen ja suositukseen.

5.4 Palaute

Palautetta keräsimme African Care ry:n ohjaajilta sekä kohderyhmältä. Palautteen keräämiseen ohjaajilta ja kohderyhmän vanhemmilta käytimme kyselylomaketta, jossa toteutustamme voi arvioida vapaamuotoisten kysymysten avulla. Kyselylomake oli saatavilla suomeksi ja somaliksi ja siihen sai vastata molempia kieliä käyttäen. Meille palautettiin 5 palautelomaketta eli saimme 5 palautetta vanhemmilta. Lomakkeessa oli viisi kysymystä (Liite 3).

Ensimmäisenä pyydettiin arvostelevaan aktiviteetti asteikolla 1-5. Saamamme arvosanat olivat välillä 4-5 (4= pidin aktiviteetista, 5= pidin paljon aktiviteetista). Toisena kysyttiin vanhempien kokemusta ohjauksesta, saivatko he tarpeeksi ohjausta aktiviteetin tekemiseen asteikolla 1-5. Saamamme arvosanat olivat välillä 4-5 (4= samaa mieltä, 5= täysin samaa mieltä). Kolmantena kysyttiin, kokivatko vanhemmat aktiviteetin hyödyllisenä lapselleen. Saamamme arvosanat olivat välillä 4-5 (4= samaa mieltä, 5= täysin samaa mieltä). Neljäntenä kysyttiin, mistä vanhemmat pitivät eniten. Mielipiteet olivat monipuolisia. Vanhemmat pitivät siitä, että pääsivät kokeilemaan jotain uutta ja tekemään sitä yhdessä lapsen kanssa. Moni kommentoi myös, että aktiviteetit olivat sopivan haastavia ja hauskoja. Vanhemmat pitivät myös siitä, että aktiviteetit olivat erilaisia. Viidentenä kysymyksenä kysyimme, mitä vanhemmat olisivat toivoneet, mikä olisi voinut olla paremmin. Vanhemmat toivoivat useampia kertoja, lisää samanlaisia aktiviteettejä, toivottiin myös enemmän liikuntaa.

Lapsilta saimme palautetta suullisesti. Lapset pitivät aktiviteeteista etenkin, kun saivat esittää omia töitään ja olla äänessä. Lapset tykkäsivät myös siitä, että kävimme eläinten nimet, värit sekä ruumiinosat eri kielillä läpi. Lapset innoissaan kertoivat, miten edellä mainitut sanotaan heidän äidinkielellään. Musiikkituokio oli monen suosikki. Lapset myös maalasivat innoissaan ja moni lapsista halusi maalata toisen maalauksen. Lapset esittivät oman työnsä hymyillen ja pitivät huolen siitä, että saivat oman työnsä mukaan kotiin.

African Care ry:n ohjaajien mukaan, vanhemmille olivat toivoneet uusia aktiviteetteja ja pelejä, joita he eivät ole aikaisemmin kokeilleet. African Care ry:n ohjaajilta saimme myös positiivista palautetta. He olivat tyytyväisiä aktiiviteetteihin ja pitivät niitä tärkeänä, innostavina ja hauskoina. Kuitenkin he olisivat toivoneet, että olisimme olleet jämäkempiä ja ottaneet ryhmästä enemmän vastuuta ja antaneet enemmän ohjausta. He olisivat toivoneet myös, että olisimme avanneet opinnäytetyömme aihetta enemmän vanhemmille, jotta he ymmärtäisivät, miksi olemme heille suunnitelleet juuri nämä aktiviteetit ja mitä hyötyä niistä on lapsille. Kohderyhmän ajatus leikistä on, että se kuuluu vain lapselle.

Ohjaajina meidän arvioitiin olevan selkeitä, joustavia ja rauhallisia. Kokonaisuudessaan aktiviteettien arvioitiin olevan hyviä ja huomioimme lapset hyvin. African Care ry:n ohjaajat lisäävät, että näiden aktiviteettien kaltaisille, vanhempien ja lasten yhteiselle tekemiselle on iso tarve, opinnäytetyön aihe on tärkeä. Palautteessa tuotiin myös positiivisesti esille eri kieliryhmien huomioimista aktiviteeteissa.

6 Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus

Kirjoittaessamme opinnäytetyötämme tutustuimme opinnäytetyön aiheeseen laajasti ja hyödynsimme monia eri luotettavia lähteitä aiheeseemme liittyen. Lähteinä olemme käyttäneet luotettavaa kirjallisuutta ja tutkimuksia, jotka ovat ajankohtaisia. Opinnäytetyössämme hyödynsimme erilaisia tutkimuksia, joita oli tehty Suomessa sekä muissa maissa. Eri julkaisuja lainatessa olemme maininneet kirjoittajan lähdeviitteessä sekä lähdeluettelossa. Monissa kappaleissa myös kirjoittaja on mainittu erikseen osana tekstiä, jotta alkuperäinen kirjoittaja saa kunnian tekemästään tutkimuksestaan tai kirjoittamastaan. (Arene, n.d).

Opinnäytetyötä aloittaessamme teimme kirjallisen sopimuksen opinnäytetyöstä African Care ry:n kanssa. Huolehdimme siitä, ettei African Care ry:n ohjaajilla olisi takiamme ylimääräistä työtä, joka kuormittaisi. Opinnäytetyötä toteuttaessamme pyysimme myös kuvausluvut vanhemmilta, jotta voimme ottaa kuvia aktiviteeteista. Kuvat otimme kuitenkin niin, ettei niissä näy lasten tai vanhempien kasvot, jotta kohderyhmän jäsenten yksityisyys säilyy.

Kuvauslupalapuissa ilmoitimme toimintaan osallistujille, että kuvat, työt sekä tulokset julkaistaan, jos he siihen suostuvat.

Aktiviteetteja toteuttaessamme emme keränneet kohderyhmän jäsenistä mitään tietoa. Palautteen keräsimme anonyymisti niin, ettei siihen tarvinnut kirjoittaa mitään tietoja itsestään. Toimintaan osallistuminen oli kohderyhmälle vapaaehtoista. Emme pakottaneet ketään mukaan toimintaamme, eikä siihen ollut pakko osallistua, vaikka olisikin ollut samassa tilassa. Aktiviteetteja voi myös katsoa vierestä ja seurata muiden tekemistä.

Olemme tietoisia siitä, että opinnäytetyömme on julkinen asiakirja, kun olemme sen julkaisseet. Olemme parhaamme mukaan kirjoittaneet toiminnasta niin, ettemme millään lailla loukkaisi yhteistyökumppaniamme, heidän asiakkaitaan, jotka osallistuivat toimintaamme tai muita henkilöitä, jotka lukevat opinnäytetyötämme.

7 Pohdinta

Opinnäytetyötä aloittaessamme, meille oli melko selvää, että teemme sen varhaiskasvatusikäisistä lapsista, joilla on maahanmuuttajataustaa. Omassa työssämme päiväkodeissa olemme huomanneet, että luoville aktiviteeteille on tarvetta maahanmuuttajataustaisten vanhempien kotikasvatuksessa. Olemme myös huomanneet, kuinka niiden tekeminen ja toteuttaminen ovat lapselle mieluista, tukee lapsen oppimista ja sopeutumista sekä niiden kautta lapsi oppii hyödyllisiä taitoja.

Opinnäytetyömme aihe oli mielestämme kiinnostava, tärkeä ja myös ajankohtainen. Aihetta ei ollut aiemmin käsitelty Suomessa, emmekä löytäneet yhtäkään opinnäytetyötä tai tutkielmaa, jossa olisi keskitytty erityisesti kotikasvatuksen avulla kehitettäviin luoviin taitoihin varhaiskasvatusikäisillä maahanmuuttajataustaisilla lapsilla. Teoriapohjan etsiminen oli osittain myös haasteellista. Luovista taidoista maahanmuuttajataustaisilla oppimisen ja sopeutumisen tukena löytyy jonkun verran aineistoa, mutta niissä on yleensä käsitelty iältään vanhempia lapsia. Luovista taidoista ja niiden merkityksestä ja tärkeydestä lapsen oppimiselle taas löytyi tietoa hyvin laajasti.

Opinnäytetyön suunnitteluvaihe oli osin haasteellista. Koronavirustilanteen vuoksi suunnitelmamme vaihtui useamman kerran. Alkuperäinen suunnitelma oli toteuttaa aktiviteetit osallistavana ryhmätoimintana, mutta koronavirustilanteen ollessa pahempi keväällä 2021, päätimme tehdä opinnäytetyön aktiviteetit videoina. Kuitenkin kesällä 2021 koronavirustilanne helpottui ja ryhmätoiminta palasi normaaliksi ja pääsimme tekemään aktiviteetit osallistavana ryhmätoimintana African Care ry:n toimitiloihin. Muutokset veivät paljon aikaa ja motivaatiota opinnäytetyön tekemisestä, mikä osaltaan vaikutti työmme laatuun. Jos alkuperäinen suunnitelma olisi säilynyt koko prosessin läpi, olisimme pystyneet myös käyttämään enemmän

aikaa valmistelutyöhön sekä mahdolliseen kohderyhmään tutustumiseen esimerkiksi vierailemalla ryhmätoiminnassa. Kokonaisuudessaan ajalliset resurssit olivat myös haasteellisia liittyen työnteon, opiskelun ja opinnäytetyön yhteen sovittamiseen. Jälkeenpäin asiaa ajatellen, olisimme toivoneet enemmän työrauhaa ja työaikaa opinnäytetyön tekemiseen. Oman elämän ja aikataulujen järjesteleminen tilanteessa oli haasteellista.

Aktiviteetteja toteutettaessa suurimmaksi haasteeksi osoittautui ryhmän suuri koko ja haasteellinen keskittyminen aktiviteetteihin. Myöhemmin ajateltuna, olisi ollut hyvä rajoittaa ryhmän kokoa sekä suunnitella aktiviteetit sopiviksi African Care ry:n toimitiloihin, huomioiden huoneiden koon ja monista ihmisistä aiheutuvan rauhattomuuden. Koska meillä oli kaksi toteutuskertaa, ei ollut mahdollisuutta ryhmän yhteisen dynamiikan kehittymiseen ja toimintaan sitoutumiseen. Opinnäytetyötä suunnitellessa olisi ollut hyvä huomioida, että toteuttamiskertoja olisi voinut olla useampia, niin että samat kohderyhmäläiset olisivat päässeet mukaan useammalle toteutuskerralle ja ryhmän dynamiikka olisi kehittynyt.

Meidän olisi pitänyt myös informoida aktiviteettien alussa vanhempia paremmin aktiviteetin kulusta, merkityksestä ja hyödyistä. Huomasimme, että tämä jäi monelle hiukan epäselkeäksi. Myös ohjeistusta antaessa olisi pitänyt olla tiukempi ja jämäkempi ohjaajana ja tehdä selkeämpiä ohjeistuksia yhteiseen tekemiseen. Olisimme voineet myös antaa jaettavan materiaalin etukäteen vanhemmille, jotta he tietäisivät, mistä on kysymys ja mitä heidän tulee tehdä.

Lapset ja vanhemmat pitivät harjoituksesta paljon ja se näkyi heistä. Kaikki olivat iloisia tehdessään aktiviteettejä yhdessä. Monet kiittivät meitä aktiviteettien jälkeen. Lasten innostus näkyi myös iloisten ilmeiden lisäksi siinä, kuinka he puhuivat innostuneesti aktiviteeteista toisilleen ja esittelivät omaa maalaustaan. Oli myös hyvä huomata, että vanhemmat pitivät aktiviteettia tärkeänä lapselleen ja nauttivat myös yhteisestä tekemisestä. Tärkeää oli myös huomata, että luoville aktiviteeteille on suurta kysyntää ja monet halusivat tehdä lisää.

Opinnäytetyötä tehdessämme huomasimme, kuinka vieraita luovat taidot ja yhteinen tekeminen olivat monille vanhemmista. Tietoisuus luovien taitojen merkityksestä on vähäinen. Myös kyky ryhtyä niihin on heikko. Monien maahanmuuttajataustaisten vanhempien ajatus on, että luovat aktiviteetit ja leikki ovat tarkoitettu vain lapsille. Monilla oli myös tietynlainen käsitys siitä, mitä aktiviteettien tuloksen piti olla. Molemmilla toteutuskerroilla huomasimme, että vanhempien oli haasteellista toimia ohjeistuksen mukaan. Emme voineet puuttua vanhempien toimintaan, vaikka olisimme halunneetkin. Esimerkiksi taidetuokion aikana yksi lapsi maalasi äitinsä kanssa ja äiti sanoi lapselle kovalla äänellä ”miksi sinä teit noin, nyt sinä sotkit koko maalauksen”. Kun lapsi tutkii taidetta, vanhemman tulee antaa lapselle tilaa kokeilla ja oppia. Tämä ei toteutunut tässä tilanteessa, jonka perusteella huomasimmekin, että

opinnäytetyöllemme on suurta tarvetta sekä erityisesti ohjeistusta aktiviteettiin tulee korostaa ja täsmentää lapselle annettavan luovan vapauden ja turhien sääntöjen poistamisen osalta.

Opinnäytetyömme tarkoitus ja tavoite toteutuivat osittain, sillä onnistuimme esittelemään maahanmuuttajataustaisille lapsille ja heidän vanhemmilleen erilaisia luovia aktiviteetteja kotona toteutettavaksi. Aktiviteetteja toteuttaessamme olisimme voineet ohjeistaa paremmin aktiviteetteihin tarvittavista materiaaleista. Myös vanhempien osallisuus aktiviteeteissa olisi voinut olla korkeampi, sillä ensimmäisellä toteutuskerralla ensimmäisen aktiviteetin jälkeen vanhempien osallistuminen seuraavaan aktiviteettiin oli heikkoa. Olisimme voineet kehottaa vanhempia useamman kerran tulemaan mukaan. Tarkoituksenamme oli kääntää myös jaettava materiaali useammalla kielellä, mutta haasteellisesta aikataulusta johtuen emme saaneet käännöstyötä kaikilla haluamillamme kielillä. Myöskin informaatio luovien aktiviteettien hyödyistä olisi voinut olla tarkempaa ja selvempää. Opinnäytetyötä tehdessämme opimme kehittämään omia ohjaustaitojamme. Opimme myös huomioimaan ryhmän koon vaikutusta aktiviteetin toteutuksen onnistumiseen.

Opinnäytetyön aihetta olisi tarvetta käsitellä myös laajemmin sekä tuoda enemmän esille luovien taitojen merkitystä ja hyödyllisyyttä osana kotikasvatusta ja lapsen oppimisen haasteiden ehkäisyä. Tulevaisuudessa aihe kaipaa yhä laajempaa tutkimus- ja kehittämistyötä sekä monien järjestöjen ja päiväkotien välityksellä tehtävää kotikasvatuksen tukemista tulee kehittää.

8 Lähteet

African Care. Naisten ja lasten hyvinvoinnin puolesta Suomessa ja Somaliassa. Viitattu 1.6.2021. <https://www.africancare.fi>

Ansala L., Hämäläinen U., Sarvimäki M. 2014. Kela. Integroitumista vai eriytymistä. Maahanmuuttajalapsen ja -nuoren Suomessa. 12-13. Viitattu 1.6.2021. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/45401/Tyopapereita56.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Arene. No date. Opiskelijan muistilista. Opinnäytetyön eettiset ohjeet. Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry. Viitattu 21.11.2021. <https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/Opinnäytetyöprosessin%20eettiset%20suositukset%20muistilistat%20opiskelijalle%20ja%20ohjaajalle.pdf>

Arvola, O., Reunamo, J., Kyttälä, M. 2017. Maahanmuuttajataustaiset lapset varhaiskasvatuksessa: Kasvattajien näkemykset lasten taidoista ja tuen tarpeesta. 163, 167. Viitattu 1.6.2021.

<https://www.utu.fi/sites/default/files/public://media/file/Arvola,%20Reunamo,%20&%20Kytälä,%202017.pdf>

Arvonen, A. 2011. Maahanmuuttajanuorten oppimisvaikeuksien tunnistaminen. Niilo Mäki-säätiö. 38. Viitattu 1.6.2021.

<https://bulletin.nmi.fi/wp-content/uploads/2011/01/Arvonen.pdf>

Arvonen, A., Katva, L. ja Nurminen, A. 2009. Maahanmuuttajanuori ja oppimisen haasteet - Näkökulmia oppimisvaikeuksien tunnistamiseen. Teoksessa L. Nissilä & H. Sarlin (toim.) Maahanmuuttajien oppimisvaikeudet. Keuruu: Otavan kirjapaino oy. 68-69. Viitattu 1.6.2021

Bingobaker. Viitattu 5.8.2021. <https://bingobaker.com>

Bourdieu, P. 1998. Järjen käytännöllisyys. Suom.siimes, M. Tampere: Vastapaino. 12-19. Viitattu 20.11.2021.

Charman, H., 2019. Why is it important to develop learners' creativity in the 21st century? Creating Creators. How can we enhance creativity in education systems? Creativity Matters No. 1, 2019. Billund: The LEGO Foundation. 6-7. Viitattu 1.6.2021.

Duffy, B. 1998. Supporting creativity and imagination in the early years. Buckingham: Open University Press. 20. Viitattu 1.6.2021.

Freeanimalsounds.org. Animal Sounds. Viitattu 5.8.2021.

<https://freeanimalsounds.org/forest-sounds/>

Friis, L. & Kaikko, K. maaliskuu 2008. Luovat menetelmät opetuksen ja ohjauksen tukena sosiaali- ja terveysalalla. Kehittämishankeraportti. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. 4-5. Viitattu 30.10.2021.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/20148/jamk_1210156850_4.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Gay, G. 2002. Culturally responsive teaching in special education for ethnically diverse students: Setting the stage. International Journal of Qualitative Studies in Education. 15:6. 613, 627. Viitattu 1.6.2021.

<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/0951839022000014349#.VhUhQ03smUk>

Grönholm, Inari. 1995. Kuvien maailma. Helsinki. Opetushallitus. 28-29. Viitattu 1.6.2021

Halme, K. & Vataja, A. 2011. Monikulttuurinen varhaiskasvatus ja esiopetus. Hämeenlinna: Tammi. 92-93. Viitattu 1.6. 2021.

Heikkilä-Halttunen, P. 2015. Lue lapselle! Opas lasten kirjallisuuskasvatukseen. Atena Kustannus. 11, 97, 223. Viitattu 1.6.2021.

Helovuo, M. 2016. 100 syytä lukea. Lukukipinän sytytyskirja. Helsinki: BTJ Finland Oy. 15-16. Viitattu 1.6.2021.

Hirsto 2021. Ensimmäistä luokkaa käyvien kotikasvatus. Kyselytutkimus vanhempien käyttämistä välittömistä kasvatustoimenpiteistä. 23-24. Viitattu 30.10.2021.

<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/20056/ensimmai.pdf?sequence=2>

Kaltio L. & Niemitalo, K. & Lund, V. 2017. Lorukirja lapsen kielen kehityksen tueksi varhaiskasvatuksen arjessa. 24. Viitattu 1.6.2021.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/134863/Kaltio_Niemitalo_Lund.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kotsalainen, Inka. 2014. Eläkö luovuus päiväkodissa? Näkemyksiä luovuudesta varhaiskasvatuskontekstissa. Pro gradututkielma. Jyväskylän yliopisto. 35. Viitattu 1.6.2021

<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/43989/1/URN%3ANBN%3Afi%3Aju-201408122332.pdf>

Kunnari, S. & Paavola, L. 2012. Vuorovaikutus äänteellisen kehityksen perustana. Teoksessa S. Kunnari & T. Savinainen Makkonen (toim.) Pienten sanat Lasten äänteellinen kehitys. Jyväskylä: PS-kustannus, 57. Viitattu 1.6.2021.

L 540/2018. Varhaiskasvatuslaki. Finlex. Viitattu 1.6.2021.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540>

Leikki leikkinä 2020. Syötävä sormiväri. Viitattu 1.6.2021. <https://leikkileikkina.com/syotava-sormivari/>

Lingumi. Animals. <https://lingumi.com/topics/animals>

Liuska, K. & Turunen, T. 2015. Häjyherneitä ja lempeyslientä. Opas lasten ristiriita tilanteiden ehkäisyyn. Helsinki: PS-kustannus. 11. Viitattu 1.6.2021.

Lyytinen, P. 2014. Kielenkehityksen varhaisvaiheet. Teoksessa T. Siiskonen, T. Aro, T. Ahonen, R. Ketonen. Joko se puhuu? Kielenkehityksen vaikeudet varhaislapsuudessa. Jyväskylä: PS-kustannus. 64-65. Viitattu 1.6.2021.

Mannerheimin lastensuojeluliitto. 2019. Varhaisen kokemusten vaikutus aivojen kehitykseen. Viitattu 1.6.2021. <https://www.mll.fi/vanhemmille/tietoa-lapsiperheen-elamasta/vanhemmuus-ja-kasvatus/lapsen-ja-vanhemman-varhainen-vuorovaikutus/varhaisen-kokemusten-vaikutus-aivojen-kehitykseen/>

Mannerheimin lastensuojeluliitto. 2020. Nuotio M. & Rönkö S. Etävarhaiskasvatus. Opas varhaiskasvatuksen henkilökunnalle. 8. Viitattu 1.6.2021.

<https://bin.yhdistysavain.fi/1563673/gzoa1xdsUpGSzxsMac880VTJIT/Etävarhaiskasvatuksen%20opas.pdf>

Migri. 20.1.2021. Maahanmuuton tilastot 2020: Suomeen muutetaan useimmiten työn takia, korona vaikutti hakemusten määrään. Viitattu 1.6.2021.

<https://migri.fi/-/maahanmuuton-tilastot-2020-suomeen-muutetaan-useimmiten-tyon-takia-korona-vaikutti-hakemusten-maaraan>

Montgomery, W. 2001. Creating Culturally Responsive, Inclusive Classrooms. Teaching Exceptional Children. 4. Viitattu 1.6.2021.

Nissilä, L., Vaarala, H., Pitkänen, K. ja Dufva, M. 2009. Kaksi- ja monikielisten kielelliset oppimisvaikeudet ja kielen oppimisen tuki. Teoksessa L. Nissilä & H. Sarlin (toim.) Maahanmuuttajien oppimisvaikeudet. Keuruu: Otavan kirjapaino oy. 37. Viitattu 1.6.2021.

Nummi, A. 2005. Kasvu kahteen kieleen ja kulttuuriin. Teoksessa Kananen, M. (toim.). Kun elämä muuttuu. Maahanmuuttajan arkea Suomessa. Vantaa. Dark Oy. 68-69. Viitattu 1.6.2021

Opetushallitus 2014. Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet. 5. Viitattu 1.6.2021.

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/esiopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf

Opetushallitus. 2018. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Viitattu 1.6.2021. 5, 7-8, 25, 27-55.

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet.pdf

Paavola, H. & Talib, M-T. 2010. Kulttuurinen moninaisuus päiväkodissa ja koulussa. 24. Viitattu 21.6.2021.

Papunet. 2020. Aistit vuorovaikutuksessa. Viitattu 1.6.2021.

<https://papunet.net/tietoa/aistit-vuorovaikutuksessa>

Pavloskaia E. 2001. Education of immigrant children at the pre-school level in Sweden.

Viitattu 3.7.2021. 13-14, 21.

<https://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordId=1356970&fileId=1356971>

Penttinen, A. 2007. Rytmiikka ja musiikkiliikunta. Teoksessa Heikinaho-Johansson, P. & Huovinen, T. (toim.). Näkökulmia liikuntapedagogiikkaan. Helsinki: WSOY, 299.

Pohjamo, R. 2017. Monasteri. Luovuuden näkökulma varhaiskasvatukseen. 1. Viitattu 1.6.2021.

<https://monasteri.fi/2017/05/11/luovuuden-nakokulma-varhaiskasvatukseen/>

Pääjoki, T. Lasten taiteellinen toimijuus. 2016. Teoksessa Hujala, E. & Turja, L. (toim.). Varhaiskasvatuksen käsikirja. Juva: PS-Kustannus, 113-114. Viitattu 1.6.2021

Ranta S. 2015. Opettajien kokemuksia maahanmuuttajataustaisten oppilaiden kokonaisvaltaisesta tukemisesta. Opettajankoulutuslaitos. Pro-Gradu. Jyväskylän yliopisto. 35-37, 41. Viitattu 1.6.2021.

<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/47541/1/URN%3ANBN%3Afi%3Ajyu-201511023575.pdf>

Rinne, R., Kivirauma, J. & Lehtinen, E. 2004. Johdatus kasvatustieteisiin. Juva: WSOY. Viitattu 15.11.2021.

Robinson, K., 2001. Out of Our Minds. Learning to Be Creative. Chichester: Capstone. Publishing. 6. Viitattu 1.6.2021.

Rousseau, C. & Heusch, N. 2000. The Trip: A Creative Expression Project for Refugee and Immigrant Children. Art Therapy 17.1. 31-33. Viitattu 3.7.2021.

https://www.researchgate.net/publication/241720329_The_Trip_A_Creative_Expression_Project_for_Refugee_and_Immigrant_Children

Ruokonen, I. 2001. Äänimaisemia ja ilmaisun iloa musiikin kielellä. Teoksessa Karppinen, S., Puurula, A., Ruokonen, I. (toim.) Taiteen ja leikin lumous. 4-8-vuotiaiden lasten taito- ja taidkasvatus. Helsinki: Oy Finn Lectura, 133-134. Viitattu 1.6.2021.

Ruth, J-E. 1985. Luovuuden kehitys elämänkaaren aikana. Teoksessa R. Haavikko & J-E. Ruth. (toim.) Luovuuden ulottuvuudet. Espoo: Weilin + Göös kirjapaino. 37-40. Viitattu 1.6.2021.

Rytkönen, M. 2016. Koulutuksen periytyvyys - kulttuuri eriarvoistaa. Teoksessa K. Söder & A. Karlsson (toim.), Suomen koulutuspolitiikan tulevaisuus. 24, 27-30. Keuruu: Into. Viitattu 30.10.2021.

Saaristo, K. & Jokinen K. 2004. Sosiologia. Helsinki. Wsoy. 183. Viitattu 20.11.2021.

Sawyer, R. K., 2006. Explaining Creativity: The Science of Human Innovation. New York: Oxford University Press. 11. Viitattu 1.6.2021.

Solatie, J. 2009. Luova lapsi. Oivaltaa, oppii ja pärjää. Helsinki: Tammi. 20. Viitattu 1.6.2021

Säävälä, M. 2013. Maahanmuuttajakoti ja koulu yhteistyössä. Teoksessa A. Alitolppa-Niitamo, S.

Fågel & M. Säävälä(toim.) Olemme muuttaneet-Ja kotoudumme. Maahan muuttaneen kohtaaminen ammatillisessa työssä. Helsinki: Väestöliitto ry. 118-119. Viitattu 1.6.2021.

Talib, M. 2002. Monikulttuurinen koulu. Haaste ja mahdollisuus. Helsinki: Kirjapaja Oy. 24. Viitattu 1.6.2021.

Terveiden ja hyvinvoinninlaitos. 2021. Luovat menetelmät vahvistavat osallisuutta. Viitattu 1.6.2021.

<https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/osallisuuden-edistaminen/heikoimmassa-asemassa-olevien-osallisuus/osallisuuden-edistamisen-mallit/uudista-asiakastyota-luovasti-ja-leikkisasti/luovat-menetelmat-vahvistavat-osallisuutta>

Tikka, Ilona. 2004. Suomalainen lapsi maailmalla. Otavan Kirjapaino Oy: Keuruu. 24. Viitattu 1.6.2021.

Tilastokeskus. N.d. Maahanmuuttajat väestössä. Viitattu 1.6.2021.

https://www.stat.fi/tup/maahanmuutto/maahanmuuttajat-vaestossa.html#tab1485503695201_2

Valtioneuvosto. 2019. Edellytykset kasvuun, oppimiseen ja osallisuuteen kaikille. Tutkijoiden havaintoja ja suosituksia lasten ja nuorten monipuolisen kehityksen, terveyden ja vaikuttamisen mahdollisuuksien edistämiseksi. Viitattu 1.6.2021.

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161440/VN_2019_7_Edellytykset_kasvuun_oppimiseen_ja_osallisuuteen_kaikille.pdf

Vanhanen, E. 2017. Taiteisiin osallistumisen hyvinvointivaikutukset ja maahanmuuttajat. Teoksessa: Lehikoinen, K & Vanhanen, E. Taide ja hyvinvointi. Katsauksia kansainvälisiin tutkimuksiin. 61. Viitattu 16.11.2021.

https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/227963/Kokos_1_2017.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Varhaiskasvatuksen opettajien liitto. 2020. Ilmaisun monet muodot. Nyt on ilmaisun aika. Kirjapaino: PunaMusta. Viitattu 1.6.2021.

https://www.vol.fi/uploads/2020/02/de8a96fe-varhaiskasvatuksen-taidekasvatus-suomi_low.pdf

Vilka H. & Airaksien T. 2003. Toiminnallinen oppinäytetyö. Jyväskylä: Gummerus.16, 40, 57. Viitattu 1.6.2021.

Vygotsky, L. S. 1978. Mind in society. The development of higher psychological processes. Cambridge, MA: Harvard University Press. 52. Viitattu 1.6.2021

Väestöliitto 2018. Maahanmuutto ja perhe. 2-4. Viitattu 30.10.2021.
<https://www.hyvakysymys.fi/uploads/2018/09/88e1eac3-vihkonen-selko.pdf>

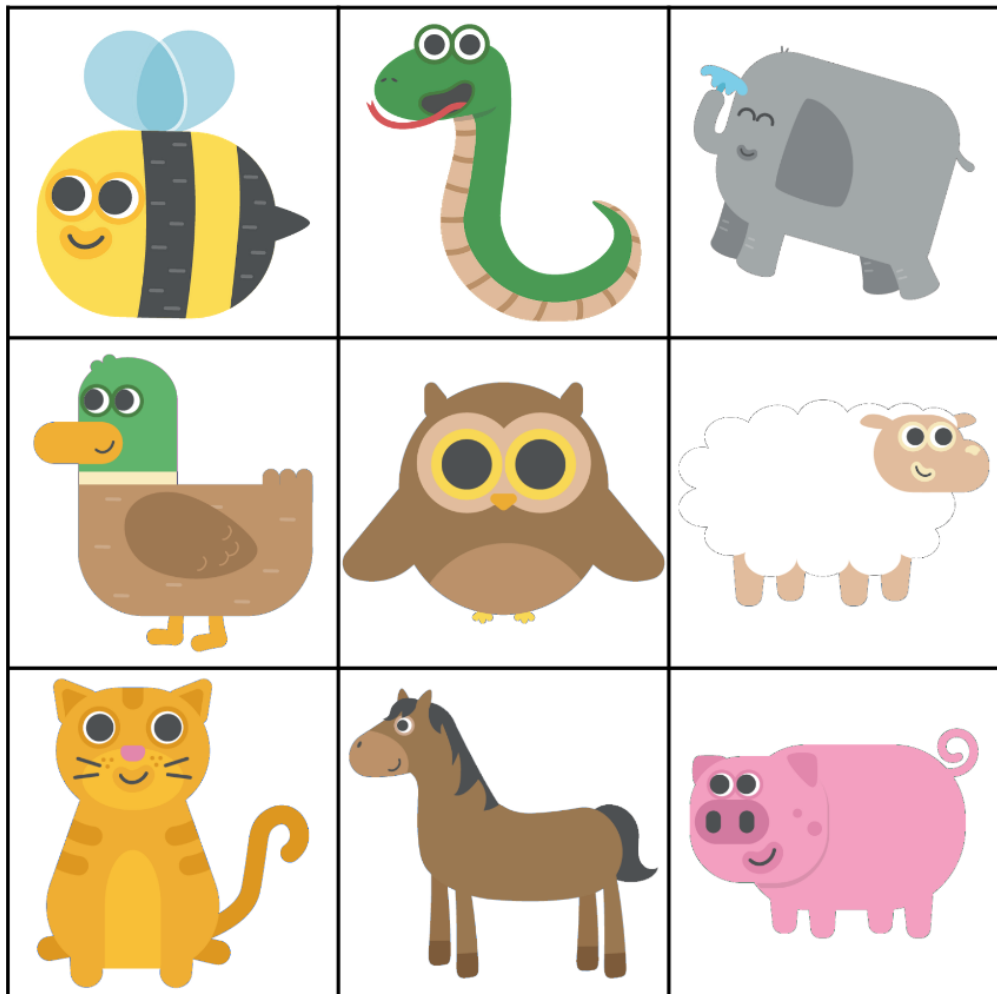
9 Liitteet

Liite 1: Bingopaperi

B

I

N

Liite 2: Jaettava materiaali

LUOVIA AKTIVITEETTEJA YHTEISEKSI TEKEMISEKSI

Vanhemman rooli aktiviteeteissa on tukea, rohkaista sekä motivoida lasta olemaan luova ja toteuttamaan itseään luovasti. Vanhempi voi tukea lasta. Luovissa harjoituksissa on tärkeä antaa lapselle tilaa ja jättää turhat säännöt pois. Yhdessä tehtäessä lapsi kokee olevansa rakastettu ja saa turvaa ja huomiota aikuiselta. Luovat aktiviteetit ovat tärkeitä lapsen oppimisen edistämiseksi ja oppimisen haasteiden ehkäisyksi.

TUNNISTATKO ELÄIMEN? - ÄÄNIBINGO

Äänibingoa varten tarvitset kuvat eläimistä sekä jonkin äänitteen tai videon, mistä kuunnella eläinten äänet.

Äänibingo on hyödyllinen lapselle, koska se rakentaa lapsen hahmotuskykyä. Lapsi oppii yhdistämään kuultua ja näkyvää.

LAULUSTA LIIKKEELLE - MUSIIKKITUOKIO

Musiikkituokiota varten tarvitset äänitteen tai videon. Lapsen kanssa on tarpeellista kerrata sanat ennen laulamista. Liikettä ja laulua voidaan yhdistää.

Lapsen sanallinen osaaminen vahvistuu ja liike edistää lapsen kehon kehitystä. Asioyhteydet rakentuvat, lapsi oppii ymmärtämään ja tuottamaan erilaisia sanoyhdistelmiä ja käsitteitä.

MAISTUVAT VÄRIT - TAIDEHETKI

Taidehetkeä varten tarvitset elintarvikkevärejä ja kookoskermaa sekä paperia maalausta varten. Elintarvikkeista tehdyt värit ovat turvallisia lapselle. Lapsi voi maalata sormin tai työvälineillä.

Kun lapsi maala, hänellä on kaikki aistit toiminnassa, lapsi näkee eri värit, kokeilee, miltä ne tuntuvat, tuoksuvat tai maistuvat. Maalattaessa lapsi käyttää mielikuvitusta ja ilmaisee itseään. Maalauksesta keskustellessa lapsen kerronnan taito kehittyy.

CREATIVE ACTIVITIES TO DO TOGETHER

Parent's role in these activities is to support, encourage and motivate children to be creative and to execute themselves creatively. The parent can support the child. In creative activities it is important to give space and leave unnecessary rules out. Doing activities together, the child feels loved, secure and gets attention from the adult. Creative activities are important for child's learning and preventing challenges in learning.

DO YOU KNOW THE ANIMAL? – SOUND BINGO

For sound bingo you need pictures of animals and a recording or a video of animals, where you can listen the sounds from.

Sound bingo is useful for children because it builds children's ability to percept. Child learns by combining heard and seen.

FROM A SONG TO MOVES – MUSIC MOMENT

For music moment you need a recording or video of a song. It is necessary to rehearse the lyrics before singing. Move and music can be combined.

Child's verbal knowledge strengthens, and movement prevents the development of child's body. Factual connections are constructed when child learns to understand and produce different word combinations and concepts.

TASTY COLOURS – ART MOMENT

For art moment you need food colorings, coconut cream and paper for painting. Paints made from food colorings are safe for children. They can paint with fingers or use art tools.

When children paint, all senses are activated, child sees the colors, tries how they feel, smell or taste. When painting children use their imagination and express themselves. When discussing about the painting, children's ability to story telling develops.

HABABKA HAL ABUURKA KALA DUWAN

Waalidga waa qof oo laga rabo inuu cunuga garabistaago, kalsooni galiyo iyo diirgeliyo siduu unoqdo qof xal keensankaro oo uu isfulinkaro. Barnaamijyada lagarabo inay ilmaha wax abuurtaan oo xal keensadaan, waalidka waa in usan cunuga hor ordin oo usan kuxirin sharci. Waxaa kufilan un waqdiqaadiska iyo la fadhiga waalidga. Waxey cunuga dareensiineysaa in uu yahay qof muhiim ah oo la jecelyahay waxna qamaqneyn

MA GARANEYSAA XAYAWAANKA – BARNAAMIJ ÄÄNIBINGO

Barnaamijka la yiraahdo äänibingo waxaad u baahantahay sawiro ay xoolo kaladuwan kusawiranyihiin iyo cod aad duubtay ama canjel laga maqlaayo dhawaaqyada kaladuwan ay sameeyaan.

Äänibingo faaidooyinka uu leeyahay waxaa kamid ah wax garadka iyo in uu isku keynkaro codadaka kaladuwan iyo sawirada uu arkaayo.

HEES IYO CIYAAR – BARNAAMIJ MUUSGA

Barnaamijka muusga waxaad u baahantahay video ama canjal ey heeso ku duubanyihiin. Uguhoraanti waxaa fiican in laxaanka heesta iyo ciyaarteeda in gooni lootuso.

Cunuga sidaan ayuu ku baranaaya dhawaaqa hadalka markuu heesaayo. Ciyaarta heesta lasocotona waxey micno u yeeleysa xarfa heesta ayadoo xoojineysa cunuga jirkiisa iyo dhaqaaqa jirkiisa.

KALARAHA MACAAN – BARNAAMIJ RINJI

Markaad wax rinjinaysid waxaad u baahantahay warqad, qumbo kareem iyo kalarka cuntada.

Cunuga markuu wax rinjiyeenaayo daremadiisa oo dhan ayuu ka shaqaysiina aya. Indhihiisa oo kalasaaraayo kalaro kaladuwan, farahiisa uu rinjiga ku taabanaayo, rinjiga urkiisa ama caraftiisa iyo dhadhanka kaladuwan ay u dhandhamaayaan rinjiyada. Tan waxey ca awineysaa in uu cunugu wax alifkaro oo uu fulinkaro.

Liite 3: Palautelomake suomeksi ja somaliksi

Palautelomake

1) Arvioi aktiviteetti arvosanalla 1-5. (1=en pitänyt lainkaan aktiviteetista, 2= en pitänyt aktiviteetista, 3=en osaa sanoa, 4=pidin aktiviteetista, 5=pidin paljon aktiviteetista)

2) Sain tarpeeksi ohjeita aktiviteetin tekemiseen. Arvioi asteikolla 1-5. (1=täysin eri mieltä, 2=eri mieltä, 3=en osaa sanoa, 4=samaa mieltä, 5=täysin samaa mieltä)

3) Aktiviteetti oli hyödyllinen lapselleni. Arvioi asteikolla 1-5. (1=täysin eri mieltä, 2=eri mieltä, 3=en osaa sanoa, 4=samaa mieltä, 5=täysin samaa mieltä)

4) Mistä pidit eniten?

5) Mikä olisi voinut olla paremmin?

Warcelin

1) Barnaamijka dhibco sii 1-5. (1= aad iyo aad ayuu u xumay, 2= ma kahelin, 3= ma ogi, 4= wuu fiicnay, 5= aad iyo aad ayuu u fiicnay)

2) Qaybqaadashada barnaamijka kaalmo igu filan ayaan helay. Qiimey 1-5. (1=kaalmo dhan ma helin 2= kaalmo yar ayaan helay 3= ma ogi, 4= kaalmo waan helay, 5= kaalmo si fiican ayaan u helay)

3) Barnaamijka waa mid oo ilmaha faaido ugu jirtay. Qiimey 1-5. (1= faaido dhan ma lahayn, 2= faaido ma lahayn, 3= ma ogi, 4= faaido wuu lahay, 5= faaido badan ayuu lahay)

4) Maxaa ugu fiicnay wixii aad ka qayb qaadatay?

5) Maxaad ka badalilahayd ama ku kordhin lahayd barnaamijka?

Liite 4: Kuvauslupalomake

OSALLISTUMIS- JA KUVAUSLUPA

Pyydämme lupaa toiminnan kuvaamiseen ja kuvien käyttöön esityksessä, joka näytetään opettajille ja muille opiskelijoille seminaarissa. Laurean opettajia ja opiskelijoita sitoo vaitiolovelvollisuus ja lapsenne henkilötietoja ei julkaista esityksessä.

Waxaan idin ka codsanaeynaa in aad noo ogolaadid/ fasaxdid in sawiro iyo fiidiyow la idin ka qaadi karo. Sawiradaan waa kuwa la tusi doono macalimiinta iyo ardayda fasalkeena oo kaliya. Wajiyada way qarsoonyihiin. Sharci ayaa nagu xiran oo nagu waajibaysa waxwalboo inta ka dhaco ama sawirada in aanan la tusikarin qof ka baxsan fasalkeena iyo macalimiinteena.

OSALLISTUMIS- JA KUVAUSLUPA

LAPSEN ETUNIMI _____ SUKUNIMI _____

OSALLISTUMINEN TOIMINTAAN/ KA QAYBQAADINTA BARNAAMIJKA

Lapseni **saa osallistua** opiskelijoiden järjestämään toimintaan/ Cunugayga wuu ka qaybqaadan karaa barnaamijka.

Lapseni **ei saa osallistua** opiskelijoiden järjestämään toimintaan/ Cunugayga ma ka qaybqaadan karo barnaamijka

VALOKUVAAMINEN/ SAWIR QAADID

Lastani **saa valokuvata** toiminnan aikana./ Cunugayga waa la sawiri karaa

Lastani **ei saa valokuvata** toiminnan aikana./ Cunugayga ma la sawiri karo

Lapsestani otettuja valokuvia **saa käyttää** esityksessä, joka näytetään opettajille ja opiskelijoille./ Sawirada la ka qaado cunugayga waa loo bandhigikaraa ardeyda iyo macalimiinta.

Lapsestani otettuja valokuvia **ei saa käyttää** esityksessä, joka näytetään opiskelijoille ja opettajille./ Sawirada laga qaado cunugayga ma loo bandhigikaro ardeyda iyo macalimiinta.

Lapseni tekemiä **piirustuksia ja muita töitä saa valokuvata** ja otettuja valokuvia **saa käyttää** esityksessä, joka näytetään opiskelijoille ja opettajille./ Cunugayka barmaajika uu ka qeybqaaday casharada kusaabsan uu sameeyay waa la sawirikaraa waana loo bandhigikaraa ardeyda iyo macalimiinta.

Lapseni tekemiä **piirustuksia ja muita töitä ei saa valokuvata** ja otettuja valokuvia **ei saa käyttää** esityksessä, joka näytetään opiskelijoille ja opettajille. Cunugayka barmaajika uu ka qeybqaaday casharada kusaabsan uu sameeyay ma la sawirikaro mana loo bandhigikaro ardeyda iyo macalimiinta.

VIDEOKUVAAMINEN/ FIIDIYOW

- Lastani **saa videokuvata** toiminnan aikana./ Cunugayga fiidiyow waa laga qaadi karaa.
- Lastani **ei saa videokuvata** toiminnan aikana. / Cunugaygi fiidiyow malaga qaadi karo.
- Lapsestani otettuja videoita **saa käyttää** esityksessä joka näytetään opiskelijoille ja opettajille. / Fiidiyowga laga qaado cunugayga waa loo bandhigikaraa ardeyda iyo macalimiinta
- Lapsestani otettuja videoita **ei saa käyttää** esityksessä joka näytetään opiskelijoille ja opettajille./ Fiidiyowga laga qaado cunugayga ma loo bandhigikaro ardayda iyo macalimiinta.
- Lapseni tekemiä **piirustuksia ja muita töitä saa videokuvata** ja otettuja videoita **saa käyttää** esityksessä, joka näytetään opiskelijoille ja opettajille./ Cunugayka barmaajika uu ka qeybqaaday casharada kusaabsan uu sameeyay waa la fiidiyow karaa waana loo bandhigikaraa ardeyda iyo macalimiinta.
- Lapseni tekemiä **piirustuksia ja muita töitä ei saa videokuvata** ja otettuja videoita **ei saa käyttää** esityksessä, joka näytetään opiskelijoille ja opettajille. / Cunugayka barmaajika uu ka qeybqaaday casharada kusaabsan uu sameeyay ma la fiidiyow karo mana loo bandhigikaro ardeyda iyo macalimiinta.

Päiväys _____

 Huoltajan/huoltajien allekirjoitus ja nimen selvennys